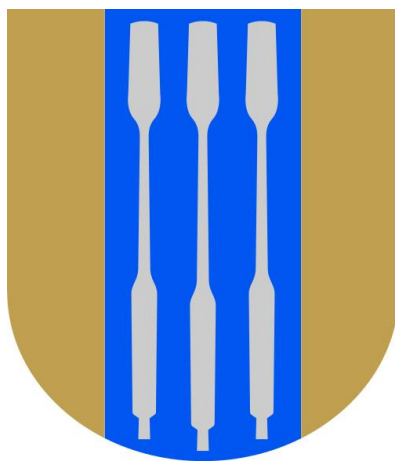
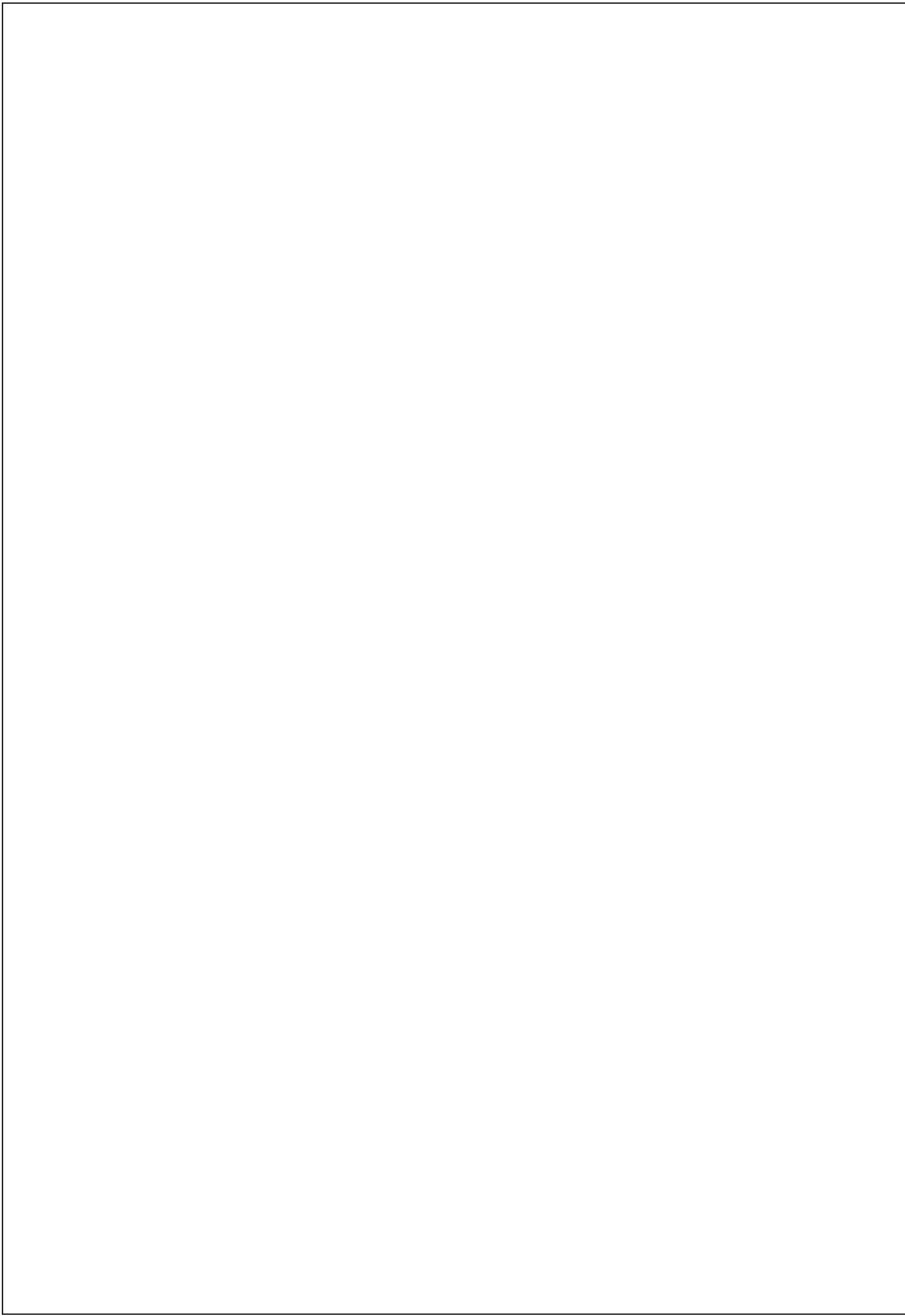

TALOUSARVIO 2025

TALOUSSUUNNITELMA 2026–2027

Khall 18.11.2024
Kvalt 25.11.2024

Sisällysluettelo

1. Kaupunginjohtajan katsaus	4
2. Toimintaympäristö.....	5
2.1. Väestö ja ikärakenne.....	5
2.2. Elinvoima, elinkeinoelämän kehitys ja työssäkäynti	7
2.3. Työttömyys ja työllisyyden edistäminen.....	8
3. Visio ja keskeiset kaupungin kehittämistavoitteet.....	11
3.1. Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet.....	14
3.1.1. Konsernin rakenne	14
3.1.2. Konsernin tavoitteet.....	15
4. Henkilöstö.....	18
5. Talousarvion yleisperustelut.....	20
5.1. Kansantalouden kehitys.....	20
5.2. Rahoitus.....	21
5.2.1. Verot.....	21
5.2.2. Valtionosuudet	23
5.2.3. Lainat ja korot.....	24
5.3. Kokonaismenot.....	25
6. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta	27
7. Talouden tasapainottamisohjelma	28
8. Tulos- ja rahoituslaskelma	29
9. Talousarvion rakenne.....	31
9.1. Käyttötalousosa.....	31
Vuoden 2025 talousarviossa esitetään aiemmasta tavasta poiketen vain ulkoiset tuotot ja kulut.	
Vuoden 2025 alusta sisäiset erät kohdennetaan kustannuspaikoittain sisäisen laskennan sijaan	
vyörytyksillä.	
9.2. Investointiosa.....	31
9.3. Rahoitusosa	32
10. Talousarvion sitovuus.....	33
11. Käyttötalous	34
11.1. Toimintakate tulosalueittain	34
11.2. Keskusvaalilautakunta.....	35
11.2.1. Toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt	35
11.2.2. Strategiset tavoitteet	35
11.2.3. Talous.....	35
11.2.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset	36
11.2.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet	36
11.2.6. Toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat ja mittarit	36
11.3. Tarkastuslautakunta	36
11.3.1. Toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt	36
11.3.2. Strategiset tavoitteet	37
11.3.3. Talous.....	37

11.3.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset	37
11.3.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet	37
11.3.6. Toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat ja mittarit	37
11.4. Kaupunginhallitus.....	39
11.4.1. Toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt	39
11.4.2. Strategiset tavoitteet	40
11.4.3. Talous.....	40
11.4.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset	40
11.4.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet	41
11.4.6. Toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat ja mittarit	42
11.5. Sivistyslautakunta.....	44
11.5.1. Toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt	44
11.5.2. Strategiset tavoitteet	45
11.5.3. Talous.....	46
11.5.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset	47
11.5.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet	49
11.5.6. Toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat ja mittarit	51
11.6. Ympäristölautakunta	54
11.6.1. Toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt	54
11.6.2. Strategiset tavoitteet	54
11.6.3. Talous.....	55
11.6.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset	55
11.6.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet	55
11.6.6. Toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat (ulkoiset) ja mittarit	56
11.7. Tekninen lautakunta.....	57
11.7.1. Toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt	57
11.7.2. Strategiset tavoitteet	57
11.7.3. Talous.....	58
11.7.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset	58
11.7.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet	59
11.7.6. Toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat ja mittarit (ulkoiset)	59
12. Investoinnit.....	60

1. Kaupunginjohtajan katsaus

Kaupunginjohtajan katsaus

Tulevan vuoden talousarviovalmistelua on ohjannut kaupunginvaltuuston kesäkuussa hyväksymä talouden tasapainotusohjelma. Ohjelman laadinnasta vastasi ohjausryhmä, johon on kuulunut al-lekirjoittaneen lisäksi valtuustoryhmien puheenjohtajat, hallituksen ja valtuuston puheenjohtajat, toimialajohtajat sekä kehittämissyhtiön toimitusjohtaja. Laaditun ohjelman mukaisesti organisaatiouudistuksella tavoitellaan rakenteellisia säästöjä.

Huoli talouden tasapainosta konkretisoitui vuosi sitten. Nähtiin, että nykyinen menojen kasvuvauhti sekä investointitaso ylittää jatkuvasti odotettavissa olevien verotulojen ja valtionosuuksien vuosittaisen kertymän. Lisäksi Pirkanmaan hyvinvointialueen tekemät palveluverkkoratkaisut vaikuttivat osaltaan siihen, että taloutta oli pakko lähteä tarkastelemaan uudessa valossa. Kuntalain 110 § velvoittaa kuntia suunnittelemaan taloutensa tasapainoiseksi tai ylijäämäiseksi.

Valtuuston päättämä tasapainotusohjelma sisältää toimialoittain keinovalikoiman, mutta varsinaiset toimenpiteet päätetään vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä. Talouden tasapainotusryhmä linjasi, että taloutta sopeutetaan siten, että uuden yhteiskoulun investointi saadaan toteutettua.

Organisaatiouudistuksen näkökulmasta konkreettisimpia muutoksia vuoden 2025 aikana tulee olemaan kolmesta toimialasta siirtyminen kahteen toimialaan. Toimielinrakenteen ja organisaation uudistamisella pyritään päätöksenteon suoraviivaistamiseen ja nopeuttamiseen. Uudistuksella pyritään parantamaan johdettavuutta, henkilöstön käyttöä, työn suunnitelmallisuutta ja samalla yhtenäistämään koko organisaation toimintatavat. Lisäksi kehittämissyhtiö Ikaalisten Kylpyläkaupunki Oy:n päätehtävä tulevaisuudessa tulee olemaan olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten edistäminen sekä uusyrityshankinta. Toiminnan tueksi yhtiö tekee aktiivista yhteistyötä vuoden alusta kunnille siirtyvien työvoima -ja yrityspalvelujen sekä paikkakunnalla toimivien oppilaitosten kanssa.

Talouden tasapainottamisen ja toimintojen tarkastelun tavoitteena on säilyttää kaupungin toimintaedellytykset itsenäisenä ja turvata sen tuottamat palvelut kuntalaisille. Tämän mahdollistaa vakaa talous. Tulevan vuoden talousarvio on laadittu tiukkojen taloudellisten raamien ehdoilla. Jotta asetettuihin raameihin on päästy, on se tarkoittanut toimintojen tarkastelua jokaisella toimialalla. Työ on vaatinut vuoropuhelua, kompromisseja ja yhteistä tahtoa.

Kiitos tästä työstä ja hyvästä valmistelusta kuuluu työntekijöille ja luottamushenkilöille. Katson luottavaisin mielin tulevaisuuteen.

Eeva Viitanen
Kaupunginjohtaja

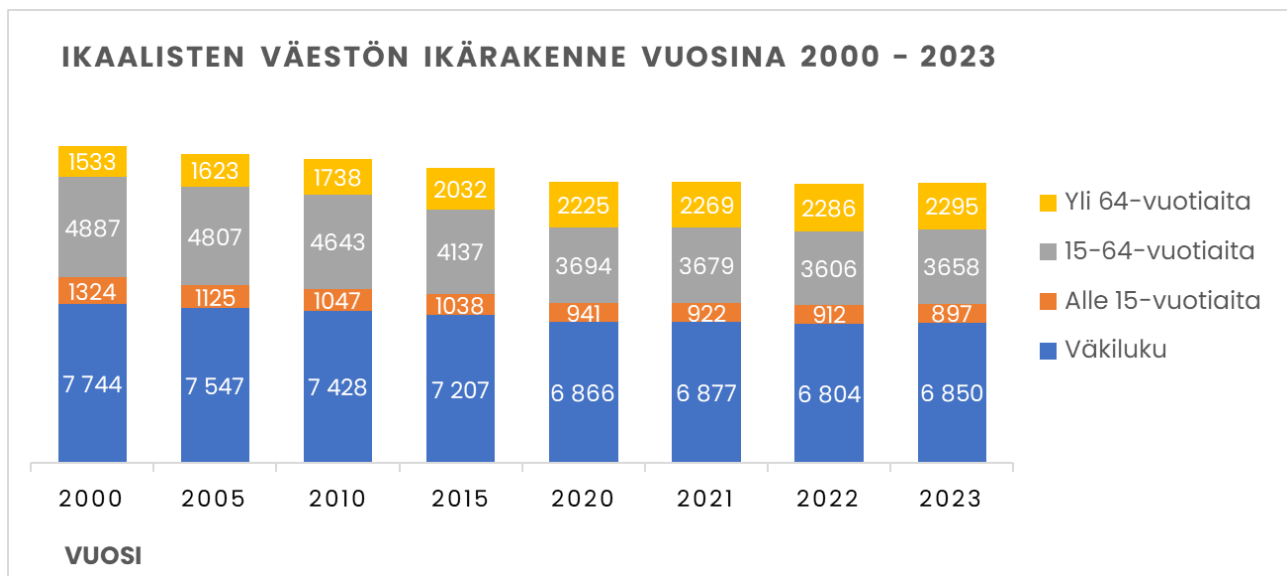
2. Toimintaympäristö

2.1. Väestö ja ikärakenne

Väestömäärän kehitystä ikäryhmittäin vuosina 1995–2023 on kuvattu taulukoissa 1 ja 2. Vuosille 2022–2024 on Tilastokeskuksen ennusteisiin perustuen arvioitu väestömäärän laskua. Valtakunnallisesti eläkeläisten osuus väestöstä kasvaa voimakkaasti samaan aikaan, kun työikäinen väestö vähenee. Myös lasten ja nuorten osuus väestöstä vähenee syntyvyyden laskun myötä. Tämä muutos on nähtävillä myös Ikaalisten väestössä. Ikaalisten väestömäärä ei kuitenkaan ole laskenut täysin ennakoidulla tavalla, koska paikkakunnalle sijoitetut tilapäistä suojelua tarvitsevat noin sata ukrainalaista hakivat vuoden 2023 loppupuolella kuntalaisuutta Ikaalisista ja ovat näin ollen Ikaalisten kuntalaisia.

Vuosi	1995	2005	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Yhteensä	8 074	7 547	7 207	7 130	7 119	7 003	6 942	6 864	6 876	6806	6850

Taulukko 1: Väestömäärä vuosina 1995-2022

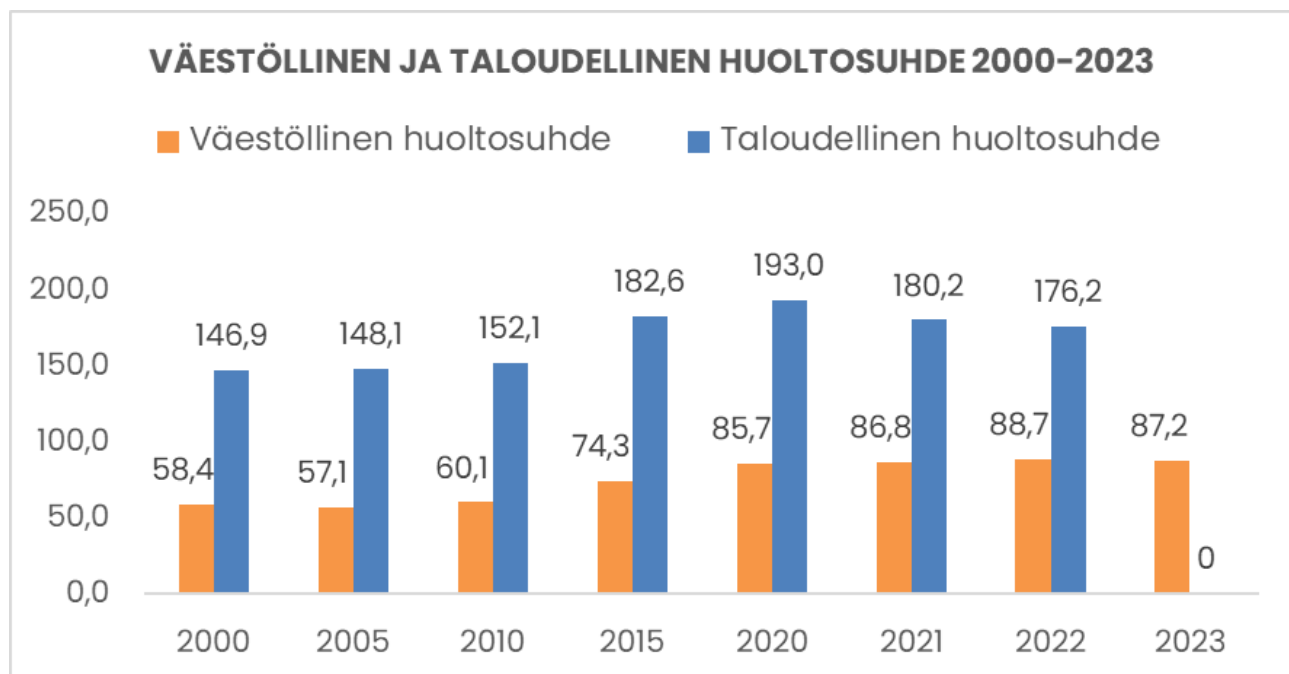

Taulukko 2: Väestön ikärakenne vuosina 1995-2023

Taulukko 3 kuvaa väestöllisen ja taloudellisen huoltosuhteen muutosta. Ikärakenteen muutoksia kuvaa väestöllinen huoltosuhde (kaaviossa pylväs), joka on noussut 2010-luvun alusta lähtien. Väestöllinen huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden yhteismäärä sataa työikäistä (15–64 -vuotiaat) kohden. Huoltosuhteen kasvu on seurausta 65 vuotta täyttäneiden osuuden lisääntymisestä ja alle 15-vuotiaiden väestön osuuden laskusta suhteessa työikäisiin.

Vuoden 2020 jälkeen huoltosuhde kääntyi melko voimakkaaseen laskuun ja jatkaa laskuaan edelleen. Tähän ovat vaikuttaneet alhainen syntyvyys ja väestön ikääntyminen.

Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien suhdetta sataa työllistä kohden. 2010-luvun alun jälkeen taloudellinen huoltosuhde kääntyi laskuun työttömien määrän vähentyessä. Huoltosuhde jatkoi laskuaan aina vuoteen 2018 asti, minkä jälkeen se kääntyi hetkellisesti vuonna 2019 nousuun. Taloudelliseen huoltosuhteeseen on vaikuttanut negatiivisesti myös viime vuosien globaalit kriisit: koronaviruspandemia ja Venäjän hyökkäyssota Ukarainaan. Näiden vaikutukset globaaliin talouteen ja sitä kautta heikentävästi myös työllisyyteen ja talouden huoltosuhteeseen on tällä hetkellä merkittävää.

Taulukko 3: Väestöllisen ja taloudellisen huoltosuhteen kehitys vuosina 2010-2023

Vuosi	2000	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023
Väestöllinen huoltosuhde	58,4	57,1	60,1	74,3	85,7	86,8	88,7	87,2
Taloudellinen huoltosuhde	146,9	148,1	152,1	182,6	193,0	180,2	176,2	.

2.2. Elinvoima, elinkeinoelämän kehitys ja työssäkäynti

Tulevana talousarviovuonna on elinvoiman ja elinkeinoelämän edistämiseksi tärkeää tehdä edunvalvontaa niin maakunnallisella, seudullisella kuin aluetasollakin. Pirkanmaan hyvinvointialueen palveluverkko- ja kiinteistöratkaisut ovat tähän asti olleet Ikaalisten kannalta elinvoimaa heikentäviä ja jatkossa on syytä varmistaa, että kuntalaisten lakisääteiset palvelut on turvattu.

Valtatie 3:n kehittäminen ja kunnostaminen on erityisen tärkeää ja kaupungin tulee olla aktiivinen suunnitelmien edistämisessä. Vuodelle 2025 on varattu 150 000 euron määräraha Patrakka-Sarkkila-tiesuunnitelman laadintaan. Työpaikkaomavaraisuuden turvaaminen ja kasvu ovat työllisyyden kasvun kanssa elinvoiman perusta. Hämeenkyrön väylä lisää pendelöintiä, mutta luo silti pidemmällä aikavälillä uusia mahdollisuuksia asukasmäärän ja työpaikkojen määrän kasvulle. Kaupunkia tulee markkinoida asuntokuntana, jossa on hyvät palvelut.

Paikalliseslla tasolla yhteistyö yritysten kanssa ja toimintaedellytysten luominen yritysten väliseen yhteistyöhön on tärkeää. Vuoden 2025 alusta alkaen kehittämissyhtiön keskeinen tehtävä on uusien yritysten ja työpaikkojen luominen paikkakunnalle sekä nykyisten yritysten toimintaedellytysten luominen. Keskeisinä kumppneina tässä tehtävässä ovat kaupunkiorganisaation eri toimialat.

Tulevana talousarviovuonna elivoiman ja elinkeinoelämän kehittämiseksi avautuu uusi mahdollisuus, kun te-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Monialaisena yhteistyönä tulee luoda mahdollisuuksia työvoiman ja avoimien työpaikkojen kohtaamiseen. Lisäksi palveluiden kautta tulee tunnistaa koulutuksen tarve työelämässä ja vastata tähän.

Kuluvana vuonna perustetun elinvoimapaketin myötä on mahdollistettu IDEA-kampuksen opiskelijoille edusllista yritystilaa, jossa opiskelijat voivat harjoitella yrittäjyyttä ennen valmistumistaan. Tällä tavalla juurrutetaan opiskelijoita Ikaalisiin jo opiskeluaikana. Lisäksi paikkakunnan yrityksiin tulevat korkeakouluharjoittelijat saavat maksuttoman asumisen. Jatkossa elinvoimapakettia kehitetään edelleen ja kartoitetaan eri vaihtoehtoja tukemaan lapsiperheiden arkea. Tavoitteena on vaikuttaa positiiviseen asukasluvun kehittymiseen ja houkutella työntekijöitä ja opiskelijoita muuttamaan Ikaalisiin.

Kaupunki osallistuu edelleen elinvoimaa tukeviin kehittämishankkeisiin, joilla kehitetään kylien ja koko kaupungin veto- ja pitovoimaa.

Työllisyys ja työpaikkakehitys ovat positiivisen kierteen laukaisevia tekijöitä, joiden numeraalisia mittareita ovat työllisyysaste, työttömyysaste, työpaikkakehitys ja työpaikkaomavaraisuusaste.

2.3. Työttömyys ja työllisyyden edistäminen

Ikaalisten työttömyysprosentti oli syyskuun 2024 tilanteen mukaan valtakunnan tasolla (10,4%). Työttömien työnhakijoiden määrä alittaa hieman Pirkanmaan työttömyysprosentin (10,7%). Vuoden 2023 syyskuun tilanteeseen verrattuna avoimien työpaikkojen määrä Ikaalisissa on vähentynyt 46 % (19 työpaikkaa) ja vastaavasti työttömien työnhakijoiden määrä on kasvanut 19% (44 työnhakijaa). Taulukossa 4 on kuvattu työttömyysprosentin kehitystä ajanjaksolla 9/2023–9/2024.

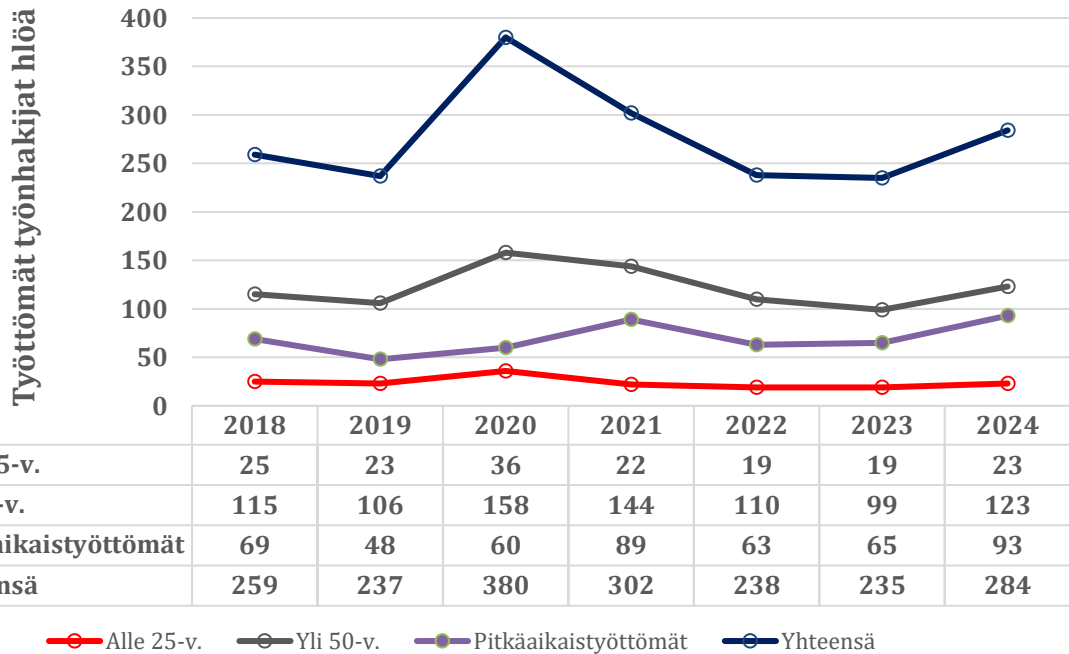

Taulukko 4: Ikaalisten työttömyysprosentti kuukausitasolla syyskuu 2023 - syyskuu 2024

Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut vuodesta 2017 alkaen. Tästä poikkeuksena oli kuitenkin vuosi 2020, joka oli ensimmäinen koronavuosi. Vuonna 2023 nuorten alle 25-vuotiaiden työttömyys on lähtenyt jälleen nousuun ja sama kehitys on jatkunut vuonna 2024.

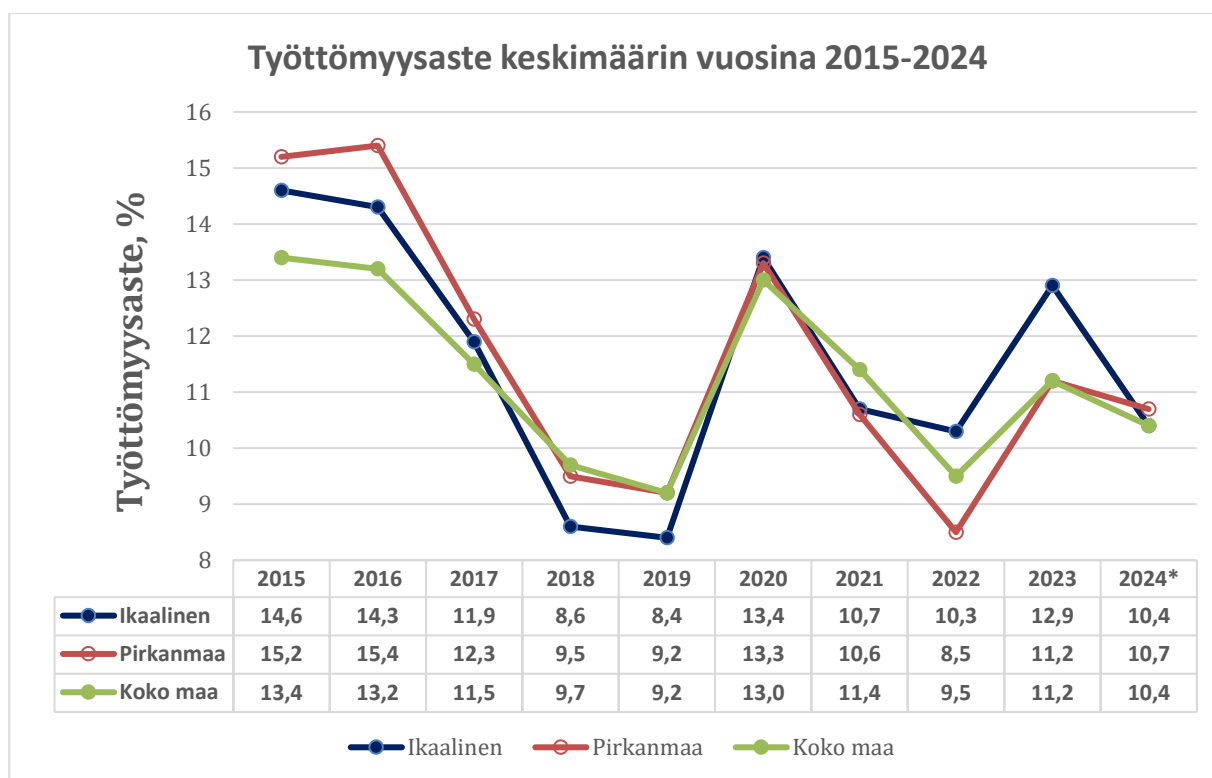
Taulukossa 5 on kuvattu työttömien määrän kehitystä Ikaalisissa vuosina 2010–2024.

Työttömien määrä keskimäärin vuosina 2018-2024 Ikaalinen

Taulukko 5: Työttömien määrä Ikaalisissa keskimäärin vuosina 2015–2024. *Vuodesta 2024 on laskettu keskimääräinen toteuma ajalta 1–9/2024

Ikaalisten työttömyysaste on käyttäytynyt Pirkanmaan ja koko Suomen työttömyysasteiden tavoin, eli se on vaihdellut voimakkaasti viimeisen reilun kymmenen vuoden aikana ollen alimmillaan 6,7 % vuonna 2011 ja korkeimmillaan 14,6 % vuonna 2015. Covid –19-pandemian myötä työttömyysaste kasvoi hetkellisesti saavuttaen viimeisimmän huippunsa 13,4% vuonna 2020. Sen jälkeen työttömyysaste laski merkittävästi, kunnes 2023 työttömyysaste on lähtenyt uudelleen nousuun, ja nousu on jatkunut vuonna 2024. Taulukossa 6 on kuvattu työttömyysasteen kehittymistä Ikaalisissa, Pirkanmaalla ja koko Suomessa vuosina 2018–2024.

Taulukko 6: Työttömyysaste keskimäärin vuosina 2015–2024. *Vuodesta 2024 on laskettu keskimääräinen toteuma ajalta 1–9/2024.

Ikaalisten kaupunki on ollut mukana Pirkanmaan työllisyyden edistämisen kuntakokeiluissa, jonka tavoitteena on lisätä palvelujen asiakaslähtöisyyttä ja mahdollistaa lähellä tuotettavat palvelut. Kokeilun kunnat ovat rakentaneet oman palveluverkostonsa hyödyntäen paikallisia palveluja sekä yhteisesti tuotettuja kokeilun palveluita. Tavoitteena on mahdollistaa asiakkaiden nopeampi polku osaamisen vahvistamisen ja palvelujen kautta työhön. Työllistämisen edistämisen kuntakokeilut jatkuvat vuoden 2024 loppuun saakka.

Vuoden 2025 alusta astuu voimaan TE-uudistus, jonka myötä kaikki te-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Ikaalinen kuuluu läntisen Pirkanmaan työllisyysalueeseen Hämeenkyrön, Parkanon, Kihniön, Sastamalan ja Punkalaitumen kanssa Sastamalan toimiessa alueen vastuukuntana. Tämän uudistuksen keskeinen tavoite on vaikuttaa työllisyyden parantamiseen yhteistyössä kunnan, yritysten sekä yhdistysten ja koulutuksen kanssa.

Kotouttamisen palvelukokonaisuudessa on meneillään lainsäädäntövalmistelu, joka tulee kokonaisuudessaan voimaan vuoden 2025 alusta alkaen. Kotouttamisen palvelut jäävät peruskunnan vastuulle hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa. Ikaalisten kaupungin kotouttamisen palvelut tuotetaan jatkossa osana työllisyyden palveluita omana toimintana sekä läntisen työllisyysalueen yhteistoiminta-alueen yhteisten palveluiden kautta.

3. Visio ja keskeiset kaupungin kehittämistavoitteet

Ikaalisten kaupunki

PAINOPISTEET
VISIO
MISSIO
ARVOT

- 1) Ikaalilaisten hyvinvointi
- 2) Tasapainoinen kuntatalous
- 3) Aktiivinen elinkeinopolitiikka
- 4) Kehittyvä asunto- ja tonttitarjonta

Kuntastrategia 2021-2025
Visio vuodelle 2030

Alueellista elinvoimaa edistävä, hyvinvoiva ja ketterästi kehittyvä kaupunki lähellä luontoa ja ihmistä.

Asukkaiden ja ympäristön hyvinvoinnista huolehtiminen ja elinvoimaisen toimintaympäristön luominen.

Hyvinvointi, joka koostuu asukaslähtöisyydestä, yritysmyönteisyydestä, avoimuudesta ja yhteistyökykyisyydestä.

Visio

Ikaalisten kaupungin visiona on olla alueellista elinvoimaa edistävä, hyvinvoiva ja ketterästi kehittyvä kaupunki lähellä luontoa ja ihmistä.

Missio

Ikaalisten kaupungin missiona on asukkaiden ja ympäristön hyvinvoinnista huolehtiminen ja elinvoimaisen toimintaympäristön luominen.

Arvot

Missiomme kannalta olennaisia arvojamme ovat:

- asiakaslähtöisyys
- yritysmyönteisyys
- avoimuus
- yhteistyökyky

Painopisteiden kuvaukset:

- **Ikaalilaisten hyvinvointi** perustuu kaupungin arvoihin, olemassaolon tarkoitukseen (missio) ja vuodelle 2030 asetettuun tavoitetilään (visio)
- **Tasapainoinen kuntatalous** on kaupungin elinvoiman perusta, jota ilman olemassaolon tarkoitus (missio) sekä vuodelle 2023 asetettu tavoitetilä (visio) vaarantuvat
 - Mittarit: osavuositarkastukset ja tilinpäätös, tuloslaskelman ja taseen tunnusluvut ja velkaantuminen
- **Aktiivinen elinkeinopolitiikka** on kaupungin kasvun ja kehityksen perusta, joka edellyttää aktiivista kanssakäymistä ja yhteistyötä elinkeinotoimijoiden kanssa
 - Mittarit: toimivien yritysten määrä, työllisyystilanne, työvoiman saatavuus ja yritysvaikutusten arviointi
- **Kehittyvä asunto- ja tonttitarjonta** tarjoaa mahdollisuuden kaupungin asukasmäärän kasvattamiseen sekä veto- ja pitovoiman ylläpitämiseen
 - Mittarit: asunto- ja tonttitarjonta, kaupungin omistamien asunto-osakeyhtiöiden tila, muuttoliike, asukasmäärä ja rakennuslupien määrä

STRATEGIAN TIIVISTELMÄ JA TOIMEENPANO

Ikaalisten kaupunki perustaa toimintansa tasapainoiseen talouteen ja tavoittelee elinvoiman ja hyvinvoinnin kasvua. Vuoteen 2025 lähdetään vuonna 2022 laaditulla strategialla. Kaupungin organisaatorakenne ja toimintaympäristö ovat muuttuneet merkittävästi vuoden 2023 alusta lähtien. Muutokset ovat haastaneet kuntia monin tavoin, eivätkä asukkaiden hyvinvointi ja tasapainoinen kuntatalous ole olleet enää pelkästään kuntien hallinassa.

Strategiaa jalkautetaan yhteistyössä henkilöstöjärjestöjen ja yrittäjien kanssa.

Käytännön toteutus työyksiköissä

Kuntastrategiaa hyödynnetään kaupungin toiminnassa sen voimassaolon ajan. Strategiaa tarkastellaan kuitenkin tarvittaessa.

Kaupunginjohtajan avaintavoitteet

- Kaupungin strategian jalkauttaminen
- Kuntatalouden tasapaino
- Kaupungin positiivisen näkyvyyden ja vetovoiman kasvattaminen
- Kuntayhteistyön edistäminen
- Edunvalvonta

Hallintokuntien yhteiset tavoitteet

Toimialojen viranhaltijoiden tulee ottaa talousarvion käyttösunnitelmassa huomioon kaupungin strategian tavoitteet. Tulevan talousarviovuoden yhteinen tavoite on myös sisäisen yhteistyön lisääminen, toimialojen toiminnan tiivistäminen ja työkäytäntöjen yhtenäistäminen. Lisäksi keskeisenä toimialojen yhteisenä tavoitteena on talouden tasapainottaminen.

3.1. Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet

3.1.1. Konsernin rakenne

Ikaalisten kaupunkikonserniin kuuluvat seuraavat kuntayhtymät, tytäryhtiöt ja osakkuusyhteisöt:

Tytäryhtiöt (20):	Omistusosuus
Asunto Oy Huopionrinne	71,61 %
Asunto Oy Ikaalisten Niilonpiha	55,00 %
Asunto Oy Ikaalisten Päiväniitty	76,80 %
Asunto Oy Kovelahdenrivi	67,72 %
Asunto Oy Rahkolankuja 20	54,55 %
Ikaalisten Vesi Oy	88,50 %
Kehittämisyhtiö Ikaalisten Kylpyläkaupunki Oy	100,00 %
Kiinteistö Oy Hakupiste	66,67 %
Kiinteistö Oy Hakutorni	100,00 %
Kiinteistö Oy Ikaalisten Opiskelija-asunnot	100,00 %
Kiinteistö Oy Ikaalisten Peltokulma	100,00 %
Kiinteistö Oy Ikaalisten Säästöahde	81,41 %
Kiinteistö Oy Ikaalisten Vuokra-asunnot	100,00 %
Kiinteistö Oy Kilvakkalan Puusepänkiinteistöt	100,00 %
Kiinteistö Oy Pikku-Silkki	100,00 %
Kiinteistö Oy Puolikivi	100,00 %
Kiinteistö Oy Rahkolankuja 16	55,00 %
Kiinteistö Oy Silkikirivi	66,67 %
Kiinteistö Oy Tevaniemen Palvelutalo	100,00 %
Ikaalisten Kylpylän Monitoimihalli Oy	100,00 %

Kaupungin tytäryhteisöillä tarkoitetaan niitä osakeyhtiöitä, osuuskuntia, asunto-osakeyhtiöitä, kiinteistöosakeyhtiöitä, asunto-osuuskuntia, avoimia yhtiöitä, kommandiittiyhtiöitä, kuntayhtymiä, yhdistyksiä ja säätiöitä, joissa kaupungilla on tosiasiallinen määräamisvalta. Kaupungilla on tosiasiallinen määräamisvalta muussa yhteisössä, kun sillä on

- enemmän kuin puolet yhteisön kaikkien osakkeiden, jäsenosuuksien tai yhtiöosuuksien tuotamasta äänimäärästä tai
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavien sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö (yli puolet) yhteisön hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsenistä tai enemmistö sellaisen toimielimen jäsenistä, joka nimittää hallituksen tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava määräamisvalta.

Osakkuusyhteisöt (2)	Omistusosuus
Kiinteistö Oy Ikaalisten Teollisuustalo	31,60 %

Kaupungin osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan niitä osakeyhtiöitä, osuuskuntia, asunto-osakeyhtiöitä, kiinteistöosakeyhtiöitä, asunto-osuuskuntia, avoimia yhtiöitä, kommandiittiyhtiöitä, kuntayhtymiä, yhdistyksiä ja säätiöitä, joissa kaupungilla on yksin tai yhdessä muiden samaan konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen kanssa merkittävä omistusosuus (yli 20 %) ja huomattava vaikutusvalta (yli 20 % äänivallasta, KPL 22.4 §).

Kuntayhtymät (2)	Omistusosuus
SASKY koulutuskuntayhtymä	20,02 %
Pirkanmaan Liitto	1,59 %

Kuntayhtymällä tarkoitetaan kuntien yhteistoiminnan muotoa, joka on järjestetty kuntalain 76 §:n mukaisesti antamalla määrätty tehtävä kuntien yhtäpitävin päätösin perustamalle yhteisölle (= kuntayhtymä). Jäsenkunnan omistus- ja määräysvallasta säädetään erikseen kuntayhtymän perussopimuksella.

3.1.2. Konsernin tavoitteet

Valtuusto asettaa vuosittain konsernia koskevat keskeiset tavoitteet ja resurssit keskeisille konserniyhteisön toimialoille (elinkeinopolitiikka, asuntopolitiikka ja vesihuolto/muut yhteisöt). Konserniyhtiöiden toiminnasta ja taloudesta raportoidaan kaupunginvaltuustolle ja -hallitukselle konsernionheen mukaisesti kaupungin talouskatsauksien yhteydessä sekä muutoin tarvittaessa. Valtuusto on hyväksynyt marraskuussa 2018 omistajapolitiikka-asiakirjan, jonka tavoitteena on turvata kunnan pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa kunnan pääoman käyttöön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon suunnitelmallisuus, pitkäjänteisyys ja pääoman käytön tehokkuus. Omistajapolitiikalla ohjataan käyttöomaisuuden ja pitkäaikaisten pääomasijoitusten hankintaa, hoitoa ja luovutusta koskevaa päätöksentekoa kunnassa.

Konserniyhtiöitä veloitetaan toimimaan yhteistössä kaupungin kanssa strategisten tavoitteiden edistämisessä.

ELINKEINOPOLITIIKKA (Ikaalisten Kehitys, Kehittämisyhtiö Ikaalisten Kylpyläkaupunki Oy)

Ikaalisten Kehityksen toimintaa ohjaavat kaupungin strategia 2021–2025 ja elinvoimaohjelma 2023–2026. Ikaalisten Kehitys on Ikaalisten kaupungin sataprosenttisesti omistama elinkeinoyhtiö. Yhtiön pääasiallinen tehtävä on edistää kaupungin elinvoimaisuutta. Elinkeinoyhtiön tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat paikalliset ja alueelliset yritykset, oppilaitokset sekä Ikaalisten kaupunkiorganisaatio. Tehtäväänsä yhtiö toteuttaa muun muassa tarjoamalla tai välittämällä ikaalilaisille yrityksille asiantuntijapalveluita yrityksen elinkaaren kaikkiin vaiheisiin.

Ikaalisten Kehitys vahvistaa toimillaan Ikaalisten veto-, pito- ja elinvoimaisuutta. Yhtiö kehittää yritysmuutoksia sekä mahdollistaa, tukee ja kannustaa elinkeinoelämää. Yhtiö tekee aktiivista ja läpinäkyvää monitoimialaista sidosryhmäyhteistyötä kaikkien elinkeinojen kehittämiseksi.

Ikaalisten Kehityksen liikevaihto on noin 0,9 M€. Kaupungin toiminta-avustus yhtiölle on vuodelle 2025 yhteensä 150 000 €. Jatkossa kehitysyhtiön päätehtävänä on olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten edistäminen sekä uusien yritysten saaminen paikkakunnalle. Toiminnan tueksi yhtiö tekee aktiivista yhteistyötä vuoden alusta kunnille siirtyvien työvoima- ja yrityspalvelujen sekä paikkakunnalla toimivien oppilaitosten kanssa. Tämän lisäksi yhtiö toteuttaa hankkeita, jotka edistävät yhtiön toiminnan tarkoitusta ja tavoitteita.

Vuoden 2025 alusta kehittämissyhtiön toimintaan aiemmin kuuluneet matkailuun, markkinointiin ja viestintään liittyvät tehtävät ovat jatkossa kaupungin järjestettävänä.

Ikaalisten Kehityksen tavoitteet vuodelle 2025 ovat:

- Uusien yritysten ja työpaikkojen hankkiminen Ikaalisiin
- nykyisten yritysten toimintaedellytysten tukeminen
- te-uudistukseen osallistuminen
- seudullinen ja paikallinen yhteistyö

ASUNTOPOLITIIKKA (asunto-osakeyhtiöt ja kiinteistöosakeyhtiöt)

Asuntopolitiikkaa koskevat mahdolliset takausasiat käsitellään hallituksessa yksittäistapauksina. Asunto-osakeyhtiöt toimivat itsekannattavuusperiaatteella. Erityisissä tapauksissa kaupunki voi kuitenkin maksaa tyhjistä asunnoista vastiketta tai sijoittaa yhtiöön osakepääomaa tms. talousarvion sallimissa rajoissa.

Osa kiinteistöyhtiöistä on vuokrannut kiinteistöjä Pirkanmaan hyvinvointialueen käyttöön. Näistä vuokrasopimuksista osa päättyy vuoden 2024 lopussa tai vuoden 2025 aikana. Tämän jälkeen kiinteistöt jäävät tyhjilleen ja niiden jatkokäytöstä on tehtävä nopeasti uudet suunnitelmat. Tyhjilleen jäävät kiinteistöt muodostavat kaupunkikonsernille merkittävän taloudellisen riskin.

Kaupunginvaltuusto asettaa asuntopolitiikalle vuodelle 2025 seuraavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet:

- Asunto- ja kiinteistöyhtiöiden tulee tehdä pitkän tähtäimen suunnitelmat talouden tasapainottamiseksi
- Asuntojen markkinointia kehitetään
- Asuntojen käyttöaste on mahdollisimman korkea

MUUT YHTEISÖT

Koulutus:

SASKY koulutuskuntayhtymään kuuluvien oppilaitosten toimijat pyritään sitouttamaan paikkakunnan koulutusprofiilin kehittämiseen sekä yrittäjyyden edellytysten parantamiseen ja uusien työpaikkojen luomiseen Ikaalisiin ja seutukunnalle. SASKY koulutuskuntayhtymän rakennuttamat uudet lukion, kauppaoppilaitoksen ja lähihoitajakoulutuksen toimitilat otettiin käyttöön vuoden 2020 alussa. Samalla muodostui iso toisen asteen koulukampus, joka on nimetty IDEA-Kampukseksi. On tärkeää, että SASKY kehittää yhdessä kaupungin kanssa toisen asteen koulutuksen markkinointia. Lisäksi täytyy huolehtia yrityspolkujen luomisesta opiskelijoille ja paikkakunnan asuntotarjonnan vetovoimasta. Vuosina 2024-2025 SASKY investoi yhdessä kaupungin kanssa oppilaitokselle lisätilaa, jonka myötä kaupunki tekee maksimissaan 900t euron pääoman korotuksen SASKYyn. Ikaalisten kaupunki on sopinut sekä lukiokoulutuksen että musiikkiopistotoiminnan järjestämisestä SASKY:n kanssa. Tulevana talousarviovuonna yksi tavoite on löytää yhdessä ratkaisu kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Lukiokoulutuksen perussopimus neuvotellaan uudelleen.

Tampereen ammattikorkeakoulu (TAMK) tekee yhteistyötä Luoteis-Pirkanmaan kuntien kanssa. Tavoitteena on vahvistaa ammattikorkeakoulun, yliopiston ja ympäröivän yhteiskunnan vuorovaikutusta ja välittää Tampereen ammattikorkeakoulun ja koko Tampereen korkeakouluyhteisön osaamista alueen yritysten ja yhteisöjen käyttöön. TAMKin maakunnallisen toiminnan koordinaattoreina toimivat aluekehittäjät. Aluekehittäjät muodostavat yhdessä monialaisen asiantuntijatiimin, joka on kaikkien kumppanuusosapuolten hyödynnettävissä. Kunnille on nimetty myös vastuullinen asiamies, joka koordinoi toimintaa osapuolten välillä. Tiimi määrittelee yhteistyötavoitteet tulevalle vuodelle.

Vuoden 2025 alusta yhteistyösopimuksen kustannukset maksetaan suoraan Tampereen ammattikorkeakoululle aluekehitysryhmän sijaan.

Ikaalisten Vesi Oy:

Laadukkaan talousveden tuottaminen ja jakaminen
Jätevesien kerääminen ja käsittely lupaehtojen mukaisesti

Vesihuoltoverkoston ja -järjestelmien ylläpitäminen

Positiivinen taloudellinen tulos toiminnan ja investointikyvyn varmistamiseksi.

Konsernin tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
vuosikate / poistot, %	83,2	110,0	110,0	110,0	110,0
kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	5 376,3	6 500,0	6 000,0	7 200,0	7 500,0
kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	786,0	949	883,7	1067	1 114
konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	35 323,6	35 000,0	34 000,0	33 500,0	31 000,0
konsernin lainat, €/asukas	5 164	5 109	5 007	4 963	4 606
kunnan asukasmäärä	6 840	6 850	6790	6 750	6 730

4. Henkilöstö

Ikaalisten kaupungin henkilöstöön kuului vuoden 2024 aikana keskimäärin 300 henkilöä, joista 31.12.2023 oli 184 vakinaista työntekijää. Määräaikaisten lukumäärässä ovat mukana muun muassa kansalaisopiston tuntiopettajat (42 henkilöä).

Tulevan talousarviovuoden aikana jatketaan yhteistyössä Kevan ja työterveyshuollon kanssa strategista työkyvyn johtamisen hanketta. Yhdessä kyseisten yhteistyökumppaneiden kanssa rakennetaan työkyvyttömyyttä ennaltaehkäisevää varhaisen välittämisen mallia. Työhyvinvoinnin laadukkaalla johtamisella ja toimivilla työkykyä tukevilla prosesseilla voidaan vaikuttaa henkilöstön työhyvinvointiin ennakoivasti ja näin ehkäistä työkyvyttömyysriskejä ja niistä aiheutuvia kustannuksia.

Varhaisen välittämisen mallin avulla turvataan työntekijöiden yhdenvertaiset mahdollisuudet saada tukea työkykyä heikentävissä tilanteissa, joissa työkyky on vaarassa heikentyä. Tähän kehittämiseen on tärkeää osallistaa esihenkilöt ja vahvistaa heidän työkyvyn johtamisen osaamistaan ja keinoja tukea työntekijöitä oikea-aikaisesti työkyvyn uhatessa heikentyä.

Työkyvyn ylläpidon vahvistamiseksi Ikaalisten kaupunki tarjoaa henkilöstölleen mahdollisuuden osallistua Kelan kustantamille Kiila-kuntoutuskursseille. Lisäksi kaupunki hakee hanketta, joka tukee työntekijöiden omaehtoista liikkumista ja terveellisiä elämäntapoja. Henkilöstöetuudet kokonaisuudessaan ovat varsin laajat. Uusimpana hyvinvointia edistävänä keinona kaupunki on ottanut käyttöön koko henkilöstölle työsuhtepolkupyöräedun.

Henkilöstön hyvinvointi koostuu monista eri tekijöistä. Olennainen tekijä johtamisen lisäksi on osaaminen, jota vahvistetaan riittävällä täydennyskoulutuksella. Ikaalisten kaupungilla on käytössään sähköinen koulutusportaali, jonka valikoimassa on laajasti koulutuksia kaikille toimialoille. Tämän lisäksi henkilöstöä kannustetaan hakeutumaan omaehtoisesti täydennyskoulutuksiin määrärahojen puitteissa.

Uusien työntekijöiden huolellinen perehdytys tukee työssä suoriutumista, työyhteisöön osalliseksi pääsemistä ja työyhteisön toimintaa. Vuoden aikana kootaan yhteinen perehdytysmateriaali ja sovitetaan selkeät vastuut perehdytyksen käytännön toteuttamisesta. Esihenkilöiden vastuulla on myös huolehtia säännöllisistä kehityskeskusteluista, joiden myötä muodostetaan kokonaiskuva yhteisö- ja yksilötasolla vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Lisäksi tietoa organisaation toimivuudesta saadaan erilaisilla kyselyillä. Jotta kyselyiden pohjalta tehtyjä toimenpiteitä voidaan seurata ja arvioida, tulee niiden olla säännöllisesti toistuvia.

Henkilöstön työhyvinvointia selvitetään Kevan työhyvinvointikyselyn avulla säännöllisesti. Kyselyn tulosten läpikäymistä työyksiköissä ja saatuihin vastauksiin reagoimista tulee tulevina vuosina tehdä. Lisäksi hyödynnetään Kevan palveluunsa loppuvuodesta 2024 lanseeraamaa Lyhyt pulssikyselyä, joka toimii koetun työkyvyn mittarina nykyhetkessä. Kerran vuodessa tehty laaja henkilöstökysely mahdollistaa tilannekuvan analysointia menneestä ajasta ja toimintojen toteutumisesta, Pulssi-kysely antaa tietoa nykyhetkestä.

Lähiuosina erityisesti sivistystoimesta eläköityy runsaasti henkilöstöä. Tähän tulee varautua suunnittelemalla henkilöstön tarve tulevassa palveluverkossa tarkasti ja huolehtimalla ajoissa osaamisen ja hiljaisen tiedon siirtyminen organisaatiossa jatkavalle henkilöstölle.

Osaavan henkilöstön saatavuuteen on mietittävä yhdessä ratkaisuja ja hyödynnettävä Ikaalisissa olevien oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä koulutetun työvoiman saatavuuden lisäämiseksi. Saatavuusongelmaa paikkaamaan tarvitaan jatkossa myös kansainvälisiä osaajia. Monipaikkaisen työn mahdollisuus lisää työn houkuttelevuutta ja sitä pyritään tarjoamaan mahdollisuuksien mukaan.

Asiantuntija- ja johtamistehtäviin tulee varmistaa varahenkilöjärjestelmä, jonka avulla voidaan minimoida riskit sujuvan palvelutuotannon osalta.

Talousarviovuoden 2025 aikana talouden tasapainottamisohjelman toimeenpanolla on myös erilaisia henkilöstövaikutuksia. Tavoitteena on noin 500t euron säästöt henkilöstökuluissa vuoteen 2027 mennessä. Tämä edellyttää kaikkien tehtävänkuvien tarkastelua, tehtävien uudelleen järjestelyitä

sekä vapaaehtoisia palkkavapaita ja lomarahojen vaihtoa vapaiksi. Kaikkien avoimeksi tulevien virkojen ja toimien osalta tulee tarkastella ensisijaisesti mahdollisuutta täyttää tehtävät olemassaolevilla resursseilla.

Tasapainottamisohjelman toimeenpanon myötä kaupungille siirtyy aiemmin elinkeinoyhtiön vastuulla olevat tehtävät liittyen kuntamarkkinointiin, viestintään ja matkailun edistämiseen. Näillä tehtävillä tulee olemaan myös henkilöstövaikutuksia.

Merkittävä muutos henkilöstöasioihin tulee te-uudistuksen myötä, kun kaikki työ- ja elinvoimapaalvelut siirtyvät vuoden 2025 alusta kuntien vastuulle. Ikaalisiin siirtyy yhteistoiminta-alueelta kolme uutta viranhaltijaa. Lisäksi osa tehtävistä hoidetaan yhteistyössä läntisen Pirkanmaan yhteistoiminta-alueella Sastamalan toimesta.

Kaikki nämä muutokset edellyttävät esihenkilöiltä muutosjohtamisen osaamista ja hyvää perehdytystä, jotta uudistukset saadaan toiminnallisesti ja tehokkaasti vietyä käytäntöön.

5. Talousarvion yleisperustelut

5.1. Kansantalouden kehitys

Vuonna 2024 Suomen kansantalous kääntyi lievään kasvuun. Ensimmäisellä vuosineljänneksellä bruttokansantuotteen (BKT) volyymi kasvoi 0,2 % edellisestä neljänneksestä, mutta jäi 1,2 % vuodentakaista alemmalle tasolle. Yksityiset kulutusmenot kasvoivat, mutta yksityiset investoinnit ja vienti supistuivat merkittävästi. Julkiset kulutusmenot kasvoivat, mutta julkiset investoinnit vähenivät.

Vuonna 2024 investoinnit Suomessa ovat olleet haastavassa tilanteessa korkean korkotason ja globaalin valtiontukikilpailun vuoksi. Tämä on vaikuttanut erityisesti yksityisiin investointeihin, jotka ovat vähentyneet. Investointien odotetaan kuitenkin kääntyvän kasvuun, kun korot laskevat ja rakennusala alkaa toipua.

Vuonna 2024 Suomen julkinen sektori on kohdannut merkittäviä haasteita. Julkisen talouden alijäämä on syventynyt yli 3,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä on johtanut tarpeeseen tiukentaa talouspolitiikkaa. Maan hallitus on sitoutunut pitämään alijäämän alle 3,0 prosentissa vuodesta 2025 alkaen.

Vuonna 2025 talouden odotetaan kasvavan 1,6 %. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien ostovoimaa, mikä tukee yksityistä kulutusta.

Vuonna 2025 julkisen talouden odotetaan paranevan, kun hallitus toteuttaa noin 6 miljardin euron toimet julkisen talouden vahvistamiseksi. Näihin toimiin kuuluu menojen leikkauksia ja verotulojen kasvattamista. Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2025–2028 sisältää myös valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien taloutta koskevat osat, ja se tukee julkista taloutta koskevaa päätöksentekoa.

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 3,7 % suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Alijäämä alkaa kuitenkin vähitellen supistua talouden elpymisen sekä hallituksen toimien myötävaikutuksella. Vuonna 2025 talouden odotetaan kasvavan 1,7 %, mikä tukee sekä yksityisen että julkisen sektorin elpymistä.

(Lähteet: Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2025–2028, Taloudellinen katsaus syyskuu 2024. Valtiovarainministeriö.)

5.2. Rahoitus

5.2.1. Verot

Kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan valtakunnallisesti vuonna 2025 noin 10 mrd. euroa, mikä on noin 0,3 mrd. euroa enemmän kuin vuonna 2024. Verotulojen kasvun ennustetaan pysyvän noin 4,2 % vuosina 2025–2028, mikä on pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella.

Vuonna 2025 Suomessa esitetään useita merkittäviä muutoksia veroperusteisiin:

- ansiotuloveroperusteisiin tehdään 3,4 %:n indeksitarkistus lukuun ottamatta valtion tuloveroasteikon kahta ylintä tuloluokkaa
- työtulovähennystä korotetaan ja siihen lisätään lapsikorotus. Tämä keventää verotusta erityisesti pieni- ja keskituloisilla.
- eläketulovähennystä pienennetään, mikä kiristää eläketulon verotusta noin 22 500–57 500 euroa eläkettä vuodessa saavien kohdalla.
- kotitalousvähennyksen enimmäismäärää alennetaan 2 250 eurosta 1 600 euroon, ja vähennysprosenttia alennetaan työkorvausten kohdalla 40 prosentista 35 prosenttiin.
- 10 %:n alennetun verokannan tuotteet ja palvelut siirretään 14 %:n alennetun verokannan piiriin. Tämä koskee muun muassa kirjoja, lääkkeitä, liikunta- ja majoituspalveluita.
- arvonlisäverovelvollisuuden alaraja nousee 15 000 eurosta 20 000 euroon.
- tupakkaveroa korotetaan useassa vaiheessa vuosina 2024–2027, ja täyssähköautojen ja lataushybridien ajoneuvoverotusta korotetaan vuodesta 2026 alkaen.

Verotukseen tehtävien muutoksien tavoitteena on tasapainottaa julkista taloutta ja tukea talouden elpymistä. Veronkorotukset, kuten arvonlisäveron ja tupakkaveron korotukset, lisäävät valtion verotuloja, mikä puolestaan auttaa tasapainottamaan julkista taloutta. Tämä on erityisen tärkeää julkisen talouden alijäämän vähentämiseksi. Työtulovähennyksen korotusten ja lapsikorotusten tavoitteena on parantaa työnteon kannustimia ja sitä kautta parantaa työllisyyttä. Korkeampi työllisyysaste vahvistaa julkista taloutta ja lisää kotitalouksien ostovoimaa.

(Lähde : Valtioneuvosto Vuoden 2025 talousarvioesitys: näin verotus muuttuu.)

Ikaalisten kaupungin vuoden 2025 tuloveroprosentti on 9,90 kaupunginvaltuuston (Kvalt 4.11.2024 §75) päätöksen mukaisesti.

Arvion mukaan kokonaisverotulojen odotetaan olevan Ikaalisissa vuonna 2025 noin 17,2 M€ eli 2 533 €/asukas (vuoden 2024 talousarvion mukaan noin 2 337 €/asukas).

Verotulojen tuotot (1 000 €) on arvioitu Ikaalisten kaupungin talousarviossa seuraavasti:

Verotulot (1000€)	TP 2023	2024 TA	2025 TA	TS 2026	TS 2027
Kunnan tulovero	11 508	11 308	12 300	13 366	13 639
Kiinteistövero	2 868	2 967	3 036	3 036	3 036
yhteisövero	18 688	1 733	1 757	1 872	1 974
yhteensä	16 244	16 008	17 093	18 274	18 649
€/ asukas	2375	2 337	2 517	2 707	2 771
kunnan asukasmäärä	6840	6 850	6 790	6 750	6 730

Veroprosentit	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
tulovero	9,36 %	9,40 %	9,90 %	9,90 %	9,90 %
yleinen kiinteistövero	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %	1,23 %
vakituisten asuinrakennusten kiinteistövero	0,59 %	0,59 %	0,59 %	0,59 %	0,59 %
muiden asuinrakenn. kiinteistövero	1,19 %	1,19 %	1,19 %	1,19 %	1,19 %
voimalaitosten kiinteistövero	2,85 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %
rakentamattomien tonttien kiint.vero	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %
yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Yleinen maapohjan vero		1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %

5.2.2. Valtionosuudet

Valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen valtionosuusjärjestelmän kautta. Valtionosuudet ovat merkittävin osa kuntiin kohdistuvaa valtionapujärjestelmää. Valtionosuudet tulevat kunnille laskennallisin perustein ja ne maksetaan kunnalle automaattisesti ilman erillistä hakemusta. Lisäksi kunnille voidaan myöntää valtionavustuksia hakemusten perusteella.

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa niin, että kansalaiset voivat saada tietyn tasoiset peruspalvelut asuinpaikastaan riippumatta kohtuullisella verorasituksella. Tämä toteutetaan tasaamalla kuntien välisiä eroja palvelujen järjestämisen kustannuksissa sekä tulopohjissa.

Rakenteellisesti Suomen valtionosuusjärjestelmä koostuu kahdesta osasta:

- kustannus- ja tarve-erojen tasauksesta ja
- tulopohjan tasauksesta.

Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteina ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella.

Valtionosuusjärjestelmässä merkittävämpi rooli on kustannuserojen tasauksella, jonka kautta valtion raha ohjataan järjestelmään. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus puolestaan on kuntien välinen mekanismi. Järjestelmää täydentää esimerkiksi tilapäisissä taloudellisissa vaikeuksissa oleville kunnille myönnettävä harkinnanvarainen valtionosuuden korotus.

Myös kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

- valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja
- opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain niin kutsuttujen automaattimuutosten perustella. Näitä ovat määräytymistekijöiden (esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien) muutokset ja kustannustason muutoksesta johtuvat hintojen muutokset (indeksikorotus). Talousarvion laadintavaiheessa valtiovarainministeriö valmistelee valtionosuusjärjestelmän uudistusta, jonka voimaantulo on alustavan tiedon mukaan vuonna 2027.

Ikaalisten kaupungin vuoden 2025 valtionosuuksien arvioinnissa on käytetty Kuntaliiton julkaisemaa valtionosuuksien ennakkolaskelmaa. Valtionosuuksissa on huomioitu kuntien vastuulle siirtyvät te-palvelut vuoden 2025 alusta.

Valtionosuudet ovat vuonna 2025 yhteensä suunnilleen 3,6 M€ eli noin 529 €/asukas. Suunnitelmakausien valtionosuuslaskelmien pohjana on käytetty Kuntaliiton ennakoimaa valtionosuuksien laskua vuodelle 2026 ja samaa ennustetta on käytetty myös vuoden 2027 osalta.

Valtionosuudet on arvioitu talousarviossa seuraavasti:

Valtionosuudet (1000€)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
kuntien peruspalvelujen valtionosuus	1 174	- 285	923	720	639
verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus	2 302	2 831	2 653	2 653	2 653
opetus- ja kulttuuritoimen muut	- 896	- 896	- 894	- 894	- 894
verotulomenetysten kompensaa	1 147	1 372	912	912	912
Muut valtionosuudet	115	-	-	-	-
Yhteensä	3 843	3 022	3 594	3 391	3 310
€/asukas	561	441	529	502	492
kunnan asukasmäärä	6 840	6 850	6 790	6 750	6 730

5.2.3. Lainat ja korot

Kaupungin kokonaislainamäärä on ollut 9.11.2024 26,5 M€. Talousarvion laadintavaiheessa oletuksena on, että lainamäärää joudutaan kasvattamaan vielä vuoden 2024 aikana vähintään 0,5M €:lla mm. Saskyn pääoman korotuksen myötä.

Maksuliikenteen hoitoon kaupunki käyttää aktiivisesti kuntatodistusohjelman pohjalta lyhytaikaista rahoitusta. Lainalmiitti on 24,0 M€, josta marraskuussa 2024 käytössä on ollut 15,0 M€. Tämän lisäksi kaupungilla on niin sanottua talousarviolainaa 12 M€, jota on lyhennetty 1,5 M€/vuosi. Lainan viimeiset maksuerät ovat vuonna 2025. Lyhennysten tilalla on pitänyt ottaa pääsääntöisesti uutta lainaa, eikä kokonaislainamäärä ei ole pystytty alentamaan. Näiden lisäksi kaupungilla on 10 M euron niin sanottu bullet- eli kertalyhenteinen laina, jonka pääoma maksetaan takaisin yhdessä erässä laina-ajan päättyessä. Bullet-lainan laina-ajalta maksetaan vain korkoa. Tämä laina erääntyy joulukuussa 2026.

Tulevien vuosien investoinneissa on otettava huomioon, että toiminnan rahavirran tulee kattaa investointien rahavirta, jotta vältytään lainanoton tarpeelta. Kasvava lainamäärä lisää myös korkoriskiä. Talousarviovuoden 2024 osalta varauduttiin korkojen kasvuun. Kaupungin kaikkien lainojen painotettu keskikorko lokakuussa 2024 oli noin 2,6 % (lokakuussa 2023 noin 2,4% ja 2022 noin 1,215 %). Korkomenoihin vuodelle 2025 on varattu 770t€ (vuodelle 2024 500t€, 2023 budjetoitiin 360 t€ ja vuodelle 2022 165t€). Taloussuunnitelmakausille on myös varauduttu korkokulujen kasvuun. Vuoden 2026 joulukuussa pitkäaikaisen, matalakorkoisen 10M€:n lainan erääntymisen myötä tulee tarve uusista lainoista, jonka osalta korkokulujen kasvuun tulee edelleen varautua.

Korkotuloja kaupunki saa niin sanotuista välityslainoista, kassavaroista ja pääoman sijoituksista esimerkiksi osinkotuloina. Korko- ja muita rahoitustuloja ennakoidaan kertyvän vuonna 2025 77,5 t€ (vuonna 2024 97,5t€). Korko- ja muiden rahoituskulujen määräksi ennakoidaan 775,5t€ (vuonna 2024 510,1t€). Verovaroin katettaviksi nettokuluiksi jää 698,0 t€.

Antolainojen vähennykset vuonna 2025 ovat 207 496,08 euroa, josta Ikaalisten Vesi Oy:n osuus on 140 000,00 euroa. Antolainojen korkotuotot vuonna 2025 ovat arvioilta 24 500 euroa. Ikaalisten Vesi Oy maksaa lisäksi 0,5 %:n korkoprovision.

Mikäli talousarviovuoden aikana ilmenee ennakoimaton tarve antolainoille, asia ratkaistaan tapauskohtaisesti eri päätöksellä. Hallintojohtaja voi lisäksi myöntää lyhytaikaisia lainoja kaupunkikonserniin kuuluville yhtiöille ja niin sanotuille Leader-rahoitteisille hankkeille kaupunginhallituksen määrittelemien ehtojen puitteissa.

Korkotason laskun myötä talousarviovuoden aikana on tarpeellista tarkastella tällä hetkellä käytössä olevan 15M euron lyhytaikaisen kuntatodistusohjelman limiitin muuttamista osittain talousarviolainaksi. Tämä on huomioitu rahoituslaskelmassa.

5.3. Kokonaismenot

Ulkoiset kokonaiskulut vuoden 2025 talousarviossa poistot mukaan lukien ovat noin 23,7 M€ (vuonna 2024 noin 23,7 M€). Ulkoiset toimintakulut vuonna 2024 ovat lähes 21,6 M€ (vuonna 2024 noin 21,4 M€). Ulkoiset toimintatuotot ovat vuonna 2025 noin 4,2 M€ (vuonna 2024 noin 4,6 M€). Toimintakate vuonna 2025 on noin -17,3 M€ (vuonna 2024 lähes -16,7 M€). Poistot kasvavat vuoden 2024 talousarvioon verrattuna 177 t€:lla.

Vuonna 2025 henkilöstökulut ovat noin 11,9 M€ (vuonna 2024 hieman vajaa 12,4 M€). Henkilöstökulujen osuus ulkoisista toimintakuluista vuonna 2025 on noin 55,4 % (vuonna 2024 noin 58,0 %).

Palvelujen ostot vuonna 2025 ovat noin 5,79 M€, mikä on noin 26,9 % toimintakuluista (vuonna 2024 noin 5,15 M€ eli 24,1 %).

Vuoden 2025 vuosikate on noin 2,66 M€ eli 392 €/asukas (vuonna 2024 noin 1,87 M€ eli 273 €/asukas). Poistojen ollessa noin 2,15 M€ vuosikate kattaa poistot, mikä johtaa 508,8 t€ ylijäämään talousarvioon. Vuoden 2025 lopussa kaupungin lainamäärä on ennusteen mukaan noin 27,5 M€, mikä on 4 050 €/asukas.

Talousarvioon sisältyy ulkoinen tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä erillinen rahoitussuunnitelma vuoteen 2027 saakka ja investointisuunnitelma vuosille 2025–2027. Vuoden 2025 nettoinvestoinnit ovat 3,0 M€. Suunnitelmakaudella vuonna 2026 nettoinvestoinnit ovat 2,8 M€ ja vuonna 2027 0,2 M€.

6. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan osalta kaupunginhallituksen ja lautakuntien tulee toimialueillaan valvoa toimeenpanoa ja johtavien viranhaltijoiden toimeenpanna sekä raportoida yhdessä toimialojen vastaavien viranhaltijoiden kanssa kaupunginvaltuuston 18.6.2018 hyväksymän 'Riskienhallinnan sekä sisäisen valvonnan ja tarkastuksen toimintaohje' -asiakirjan mukaisesti. Kaupunginhallitus kokoaa talousarvion käyttösuunnitelman vahvistamisen yhteydessä koko kaupunkikonsernia koskevan riskianalyysin ja menettelytavat merkittävimpien riskien hallitsemiseksi.

Merkittävimpiä yleisiä riskejä ja valvontakohteita ovat:

- a. kiinteistöriskit
- b. kuntastrategian toimeenpanoon liittyvät riskit
- c. talouden ennakoitavuus ja talouden pitkäaikainen suunnittelu
- d. korkoriski suuren lainakannan vuoksi
- e. takaus- ja luottoriskit
- f. tietoturvariskit
- g. ohjelmistoriskit
- h. henkilöriskit erityisesti varahenkilöjärjestelmän kattavuuden sekä hiljaisen tiedon siirtymisen näkökulmasta
- i. viestintäriskit (riittävä, oikea-aikainen ja oikean sisältöinen viestintä)

7. Talouden tasapainottamisohjelma

Kuntalain 110§ mukaisesti kunnan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määrääjassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä.

Talousarvioon ja -suunnitelmaan otettavat toimenpiteet on esitettävä yksilöityinä, rahamääräisinä ja ajallisesti kohdistettuina.

Ikaalisten kaupungin tilinpäätöksessä 2023 kaupungin taseessa oli kumulatiivista alijäämää 880 237€. Tämä alijäämä tulee kattaa vuoden 2027 loppuun mennessä.

Talouden tasapainottamissuunnitelma 2024-2027

Ikaalisten kaupunginvaltuusto hyväksyi talouden tasapainottamissuunnitelman 17.6.2024 §45 (KValt). Ohjelma laadittiin luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden sekä konsultin yhteistyössä ja se sisälsi noin 3 M€ säästötavoitteen vuosille 2024-2027. Tämän jälkeen hallituksen nimeämä ohjausryhmä on valmistellut toimenpideohjelman mukaisesti yksilöityjä säästötoimenpiteitä.

Ohjelman mukaisesti kaikki toimialat sopeuttavat toimintaansa, näistä yksityiskohtaisemmat toimenpide-erittelyt kustannussäästöineen on erityltä toimialojen käyttötalouden talousarvioissa. Merkittäviä koko organisaatiota koskevia toimenpiteitä on teknisen lautakunnan lakkauttaminen ja toiminnan yhdistäminen kaupunginhallituksen alaisuuteen. Lisäksi ympäristölautakunnan toimintaa selvitetään toteutettavaksi jatkossa seudullisena yhteistyönä, mahdollisesti vuoden 2026 alusta.

Ohjelma sisältää myös 0,5% tuloveronkorotuksen, josta valtuusto on päättänyt 4.11.2024 § 75.

8. Tulos- ja rahoituslaskelma

Tuloslaskelma (ulkoinen)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos- %	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot	1 168 107	861 605	1 011 171	17 %	1 011 171	1 011 171
Maksutuotot	331 294	377 700	287 200	-24 %	287 200	287 200
Tuet ja avustukset	790 596	813 300	404 420	-50 %	404 420	404 420
Muut toimintatuotot	2 844 570	2 559 700	2 528 222	-1 %	1 854 823	1 549 823
TOIMINTATUOTOT	5 134 567	4 612 305	4 231 013	-8 %	3 557 614	3 252 614
Henkilöstökulut	-12 509 633	-12 387 183	-11 939 874	-4 %	-11 939 874	-11 939 874
Palvelujen ostot	-5 577 697	-5 138 425	-5 793 274	13 %	-5 793 274	-5 793 274
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 883 486	-2 152 484	-1 954 561	-9 %	-1 954 561	-1 954 561
Avustukset	-879 390	-865 100	-1 041 155	20 %	-1 041 155	-1 041 155
Muut toimintakulut	-1 544 646	-814 578	-828 750	2 %	-828 750	-828 750
TOIMINTAKULUT	-22 394 853	-21 357 770	-21 557 614	1 %	-21 557 614	-21 557 614
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-17 260 285	-16 745 465	-17 326 601	3 %	-18 000 000	-18 305 000
Verotulot	16 243 949	16 008 000	17 093 000	7 %	18 372 000	18 919 000
Valtionosuudet	3 842 757	3 022 340	3 593 713	19 %	3 391 000	3 310 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-461 396	-412 500	-698 000	69 %	-950 000	-929 000
VUOSIKATE	2 365 024	1 872 375	2 662 112	42 %	2 813 000	2 995 000
Poistot ja arvonalentumiset	-3 616 106	-1 976 063	-2 153 268	16 %	-2 364 000	-2 364 000
TILIKAUDEN TULOS	-1 251 082	-103 688	508 844	-591 %	449 000	631 000
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 251 082	-103 688	508 444	-591 %	449 000	631 000

Tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	23,0	21,6	19,6	16,5	15,1
Vuosikate/poistot, %	65,4	94,8	123,6	119,0	126,7
Vuosikate, €/asukas	345,3	273,3	392	416,7	445,0
Asukasmäärä	6 850	6 850	6 790	6 750	6 730

RAHOITUSLASKELMA	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 353,1	1 872,4	2 662,1	2 813	2 995
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-459,4	-60	-60	-60	-60
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 123	-2 120	-3 015	-2 770	-235
Rahoitusosuudet investointeihin	0	65	0	0	0
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	0	50	50	50	50
Toiminnan ja investointien rahavirta	-234	-1 463,8	-362,9	33	2750
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	0	-31	207	207	207
Antolainasaamisten lisäykset	-2,7	-150	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	119	207	207	207
Lainakannan muutokset	0	500,00	500,00	0	- 2 000,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	9 000,00	10 000,00	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-1 500,0	-1 500,0	-1 500,00	-10 000,00	-1 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 500,0	2000	-7 000,00	0	- 1 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	436	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	-1135,7	469	707	207	-1793
Vaikutus maksuvalmiuteen	-1 370,00	-994,8	344,1	240	957
Rahoituslaskelman ja taseen tavoitteet ja tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Investointien tulorahoitus, %	57,2	60	88 %	102 %	1274 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	1,4	1,51	1,61	1,39
Lainakanta 31.12. (1000 €)	27 000	28 000	28 000	28 000	26 000
Lainakanta, €/asukas	3 967	4 118	4123	4 148	3 863
Asukasmäärä	6 806	6 800	2 790	6 750	6 730

9. Talousarvion rakenne

9.1. Käyttötaloulosa

Toimielin	Tulosalue
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Vaalit
TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tarkastustoimi
KAUPUNGINHALLITUS	Hallintopalvelut Henkilöstöhallintopalvelut Taloushallintopalvelut Erillispalvelut Tietohallintopalvelut Kehittäminen ja elinkeinotoimi Työllistämisen ja kotouttamisen palvelut
SIVISTYSLAUTAKUNTA	Sivistyksen hallinto Varhaiskasvatus Perusopetus Toisen asteen opetus Kulttuuri ja vapaa-aika
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Ympäristöpalvelut
TEKNINEN LAUTAKUNTA	Teknisten palveluiden hallinto Yhdyskuntatekniikka Kiinteistönhoito Ruoka- ja siivouspalvelut

Vuoden 2025 talousarviossa esitetään aiemmasta tavasta poiketen vain ulkoiset tuotot ja kulut. Vuoden 2025 alusta sisäiset erät kohdennetaan kustannuspaikoittain sisäisen laskennan sijaan vyörytyksillä.

1.6.2025 tekninen lautakunta lakkautetaan ja sen tulosalueiden toiminta siirtyy kaupunginhallituksen alaisuuteen.

9.2. Investointiosa

Toimielin	Tulosalue
KAUPUNGINHALLITUS	Kiinteä omaisuus Talonrakennus Julkinen käyttöomaisuus

	Irtaimisto Sijoitukset
SIVISTYSLAUTAKUNTA	Talonrakennus Irtaimisto Sijoitukset Talonrakennus Julkinen käyttöomaisuus Irtaimisto
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	Irtaimisto
TEKNINEN LAUTAKUNTA	Talonrakennus Julkinen käyttöomaisuus Irtaimisto

Investointiosan kaikkien hankeryhmien ei tarvitse olla käytössä vuonna 2025. Investointien tarkempi aluerittely tapahtuu hankekohtaisesti. Investointiosan määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia toimielintasolla. Toimielin voi päätöksellään siirtää määrärahaa hankkeesta toiseen. Investoinneissa noudatetaan kaupunginhallituksen vahvistamaa aloituslupamenettelyä.

1.6.2025 tekninen lautakunta lakkautetaan ja sen tulosalueiden toiminta siirtyy kaupunginhallituksen alaisuuteen.

9.3. Rahoitusosa

Toimielin	Rahoituserä
KAUPUNGINHALLITUS	Verotulot Valtionosuudet Korot ja muu rahoitus Tilinpäätöksen muutoserät/varaukset

10. Talousarvion sitovuus

Talousarviossa osoitetut määrärahat ovat käyttötalous- (= toimintakate), investointi- ja rahoitusosien kohdalla sitovia toimielinkohtaisesti (kaupunginhallitus ja lautakunnat). Kaupunginvaltuusto voi osoittaa sitovuustason alemmaksi (esimerkiksi yksittäinen investointi tai tietty toiminta).

Tavoitekorteissa on esitetty toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset, vastuuhenkilöt (= tilivelvollinen) ja strategiset tavoitteet, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia. Lisäksi tavoitekor-teissa on esitetty kullekin toimielimelle toimintatuotot, -kulut ja toimintakate. Toimielinkohtainen toimintakate on valtuustoon nähden sitova. Taustainformaationa on tavoitekor-teissa esitetty valtuustolle toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat ja toiminnalliset tavoitteet/keh-itämiskohteet.

Talousarvioon ei sisälly yksityiskohtaista henkilöstöliitettä. Uusien vakanssien perustamisessa ja ni-mike- tai muissa vastaavissa muutoksissa noudatetaan hallintosäännön määräyksiä. Muutoksia voi-daan tehdä vain talousarviomäärärahojen puitteissa. Mikäli joku vakanssi/tehtävä vapautuu, tulee sen täyttö tapahtua ensisijaisesti sisäisin järjestelyin. Jos tehdyn selvityksen jälkeen tämä ei ole mah-dollista, voidaan ryhtyä ulkoiseen rekrytointiin. Noudatettava menettely vahvistetaan talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa.

Toimielintasolla (= kaupunginhallitus ja lautakunnat) luvan toimintakatemäärärahan ylitykseen voi myöntää ainoastaan kaupunginvaltuusto. Tulosaluetasolla ylityksen tai yksikköjen välisen määrära-hasiirron voi myöntää asianomainen toimielin ja/tai tulosalueesta vastaava viranhaltija.

Investointimäärärahojen välinen muutos voidaan tehdä toimielimen päätöksellä sillä edellytyksellä, että valtuuston myöntämä kokonaismääräraha ei muutu.

Toimintakatteen sitovuustaso	Määrärahasta päättää
Toimielin	Kaupunginvaltuusto
Tulosalue	Kaupunginhallitus, lautakunta tai muu vastaava toimielin
Toimintayksikkö	Yksiköstä vastaava viranhaltija

Mikäli valtuusto on yksilöinyt eri päätöksellä talousarvion perusteluosassa johonkin kohteeseen tar-kan summan, on tämä euromäärä valtuustoon nähden sitova.

11. Käyttötalous

11.1. Toimintakate tulosalueittain

Käyttötalouden määrärahat (ulkoiset).

TULOSALUE	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%
Vaalit	-4 824	-845	-5 028	495%
Tarkastustoimi	-19 823	-20 721	-25 103	21%
Hallintopalvelut	-1 788 651	-594 121	-657 019	11%
Henkilöstöhallinto	-628 097	-793 210	-808 953	2%
Taloushallinto	-477 321	-193 194	-274 263	42%
Erillispalvelut	-259 216	-281 200	-293 900	5%
Tietohallinto	-498 627	-536 446	-594 745	11 %
Kehittäminen ja elinkeinotoimi	-324 533	-416 716	-440 370	6%
Työllisyys- ja kotouttamispalvelut	-953 834	-911 525	-1 748 870	92%
Sivistystoimen hallinto	-152 755	-159 764	-137 853	-14%
Varhaiskasvatus	-2 426 791	-2 526 467	-2 466 811	-2%
Perusopetus	-4 771 790	-5 004 779	-5 053 829	1%
Toisen asteen koulutus	-359 100	-402 131	-395 611	-2%
Kulttuuri- ja vapaaajanpalvelut	-883 799	-955 552	-929 918	-3%
Ympäristöpalvelut	-488 081	-510 187	-500 350	-2%
Teknisten palveluiden hallinto	-86 553	-88 729	-149 304	68%
Yhdyskuntatekniikka	-1 588 623	-1 734 312	-1 484 344	-14%
Kiinteistönhoito	-374 773	-307 310	-147 995	-52%
Ruoka ja siivouspalvelut	-1 173 618	-1 308 256	-1 212 335	-7%
Toimintakate yhteensä	-17 260 285	-16 745 465	-17 326 601	3%
Poistot ja arvonalentumiset	-3 616 106	-1 976 063	-2 153 268	9%
Yhteensä	-20 876 391	-18 721 528	-19 609 648	0

11.2. Keskusvaalilautakunta

11.2.1. Toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt

Tulosalue	Vastuuhenkilö
Vaalit	keskusvaalilautakunnan sihteeri

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kunnassa vaalilain ja oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti.

Vuonna 2025: alue- ja kuntavaalit

11.2.2. Strategiset tavoitteet

Valtuuston asettamat strategiset kehittämiskohteet

- Ei ole vaalien toimittamiseen asetettuja strategisia kohteita.

11.2.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimielimelle

Keskusvaalilautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	13 301	15 500	13 000	-16 %	13 000	13 000
TOIMINTAKULUT	-18 125	-16 345	-18 028	10 %	-18 028	-18 028
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	- 4 824	-845	-5 028	495 %	-5 028	-5 028

11.2.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Toimintasuunnitelmavuonna 2025 järjestetään sekä alue- että kuntavaalit. Tämänhetkisen tiedon mukaan vaalit toimitetaan yhtäaikaaisesti. Toimintatuottojen ja –kulujen arvioidaan pysyvän vuosien 2023 ja 2024 tasolla.

11.2.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet (taustainformaatio valtuustolle)

- Vaaleihin liittyvien lakisääteisten tehtävien toteuttaminen asianmukaisesti.
- riittävän henkilöstön perehdyttäminen vaalijärjestelyihin

11.2.6. Toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat ja mittarit (taustainformaatio valtuustolle)

Vaalit	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Mittarit					
Äänestysaktiivisuus	60,6	70,0	70,0	70,0	70,0

Keskusvaalilautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT						
Ulkoiset toimintatuotot	13 301	15 500	13 000	-16 %	13 000	13 000
TOIMINTAKULUT						
Ulkoiset toimintakulut	-18 125	-16 345	-18 028	10 %	-18 028	-18 028
TOIMINTAKATE YH-TEENSÄ	-4 824	-8 45	-5 028	495 %	-5 028	-5 028

11.3. Tarkastuslautakunta

11.3.1. Toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt

Tulosalue	Vastuuhenkilö
-----------	---------------

Tarkastustoimi	hallintojohtaja
----------------	-----------------

Tarkastuslautakunta vastaa tilintarkastuksen asianmukaisesta toteuttamisesta. Lautakunta arvioi, onko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettu ja antaa valtuustolle arviointikertomuksen. Tilintarkastuspalvelut kilpailutettiin sopimuksen päättyessä vuoden 2023 lopulla, ja uudelle kaudelle valittu tilintarkastusyhteisö aloittaa vuoden 2024 tarkastuksella.

11.3.2. Strategiset tavoitteet

Valtuuston asettamat strategiset kehittämiskohteet

- Strategian ja toimeenpano-ohjelman toteuttamisen arviointi

11.3.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimitilimelle

Tarkastuslautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTAKULUT	-19 823	-21 167	-25 103	-25 103	-25 103
Ulkoiset toimintakulut	-19 823	-20 311	-25 103	-25 103	-25 103
Sisäiset toimintakulut	-525	-1 969			
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-19 823	-21 167	-25 103	-25 103	-25 103

11.3.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Uusi tilintarkastusyhteisön sopimuskausi alkoi vuoden 2024 alussa. Tarkastuslautakunnan toiminnassa ei ole kuluvaan vuoteen verrattuna tapahtumassa merkittäviä muutoksia. Tarkastuslautakunnan vastuulla on yhä muun muassa seurata ja päivittää luottamushenkilöistä koostuvaa sidonnaisuusrekisteriä. Talousarviossa on varauduttu tarkastuslautakunnan jäsenistön koulutukseen.

11.3.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet

- Valtuuston tukeminen toiminnan arvioinnissa

11.3.6. Toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat ja mittarit

Tarkastustoimi	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Mittarit					
Kokousten lukumäärä	8	7	7	7	7

Tarkastuspäivien lkm	21,3+6,7	12+5	12+5	12+5	12+5
----------------------	----------	------	------	------	------

Tarkastuslautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTAKULUT	-19 823	-21 167	-25 103	-25 103	-25 103
Ulkoiset toimintakulut	-19 823	-20 311	-25 103	-25 103	-25 103
Sisäiset toimintakulut	-525	-1 969			
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-19 823	-21 167	-25 103	-25 103	-25 103

11.4. Kaupunginhallitus

11.4.1. Toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt

Tulosalue	Vastuuhenkilö
Hallintopalvelut	hallintojohtaja
Henkilöstöhallintopalvelut	hallintojohtaja
Taloushallintopalvelut	hallintojohtaja
Erillispalvelut	kaupunginjohtaja
Tietohallintopalvelut	tietojärjestelmäsuunnittelija
Kehittäminen ja elinkeinotoimi	kaupunginjohtaja
Työllistämisen ja kotouttamisen palvelut	henkilöstö- ja työllisyyspalveluiden päällikkö

Hallintopalvelut: hallintojohtaja

Hallintopalvelut vastaavat keskitettyjen hallinnollisten palveluiden tuottamisesta sekä kaupungin suhdetoiminnasta, tiedotuksesta ja brändityöstä.

Henkilöstöhallintopalvelut: hallintojohtaja

Henkilöstöhallintopalveluiden tavoitteena on tukea strategian täytäntöönpanoa hyvällä henkilöstöpolitiikalla, joka kannustaa henkilöstöä osallistumaan palvelujen kehittämiseen asiakaslähtöisesti. Henkilöstöhallintopalvelut pitävät sisällään myös työterveyshuollon sekä palkkahallintopalvelut.

Taloushallintopalvelut: laskentapäällikkö

Taloushallintopalvelut vastaavat keskitettyjen taloushallintopalveluiden tuottamisesta.

Erillispalvelut: kaupunginjohtaja

Erillispalvelut vastaavat maaseutupalveluiden ja ympäristöterveydenhuollon lakisääteisten tehtävien hoitamisesta.

Tietohallintopalvelut: tietojärjestelmäsuunnittelija

Tietohallintopalvelut vastaavat puhelinvaihteesta sekä kaupungin ICT-palveluista.

Kehittäminen ja elinkeinotoimi: kaupunginjohtaja

Kehittäminen ja elinkeinotoimi –tulosalue vastaa kaupungin elinkeinotoimesta yhdessä Kehittämisyhtiö Ikaalisten Kylpyläkaupunki Oy:n kanssa, seutuyhteistyöstä sekä hanketyöstä.

Työllistämisen ja kotouttamisen palvelut: työllisyys- ja kotouttamispalveluiden päällikkö

Työllistämisen ja kotouttamisen palveluiden tavoitteena on tarjota palveluita ja osaamisen vahvistamista asiakkaiden työllistymisen ja kotoutumisen tueksi yhdessä työllistämisen edistämisen kuntakokeilun verkoston, hyvinvointialueyhteistyön sekä paikallisten palveluiden avulla.

11.4.2. Strategiset tavoitteet

Valtuuston asettamat strategiset kehittämiskohteet

Painopisteet

- 1) Ikaalilaisten hyvinvointi
- 2) Tasapainoinen kuntatalous
- 3) Aktiivinen elinkeinopolitiikka
- 4) Kehittyvä asunto- ja tonttitarjonta

Visio: Alueellista elinvoimaa edistävä, hyvinvoiva ja ketterästi kehittyvä kaupunki lähellä luontoa ja ihmistä.

Missio: Asukkaiden ja ympäristön hyvinvoinnista huolehtiminen ja elinvoimaisen toimintaympäristön luominen.

Arvot: Hyvinvointi, joka koostuu asukaslähtöisyydestä, yritysmuotoisyydesta, avoimuudesta ja yhteistyökykyisyydestä.

11.4.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimielimelle

Kaupunginhallitus	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	797 130	560 000	272 000	272 000	272 000
TOIMINTAKULUT	-5 727 410	-4 286 412	-5 090 120	-5 090 120	-5 090 120
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-4 930 280	-3 726 412	-4 818 120	-4 818 120	-4 818 120

11.4.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Uuden valtuustokauden alussa 1.6.2025 tekninen lautakunta lakkautetaan ja toiminta sulautetaan kaupunginhallituksen alaisuuteen. Tähän valmistaudutaan mm. uusimalla hallintosääntö.

Kehittämisyhtiön toiminta-avustusta on pienennetty 70 000 euroa. Tällä määrärahalla mm. palkataan henkilö kunnalle yhtiöltä siirtyvät tehtävät liittyen kuntamarkkinointiin, matkailuun ja viestintään.

Vuoden 2025 uusitaan kaupungin internet-sivusto lainsäädäntöä vastaavaksi. Tähän on varattu investointimäärärahaa 40 000 euroa.

Läntisen Pirkanmaan työllisyysalue ja TE24-uudistus käynnistyy vuoden vaihteessa. Ensimmäisen toimintavuoden aikana työprosessit, palvelut ja yhteistyörakenteet muokataan toimiviksi. Työllisyys- ja kotouttamispalvelut muuttavat samoihin tiloihin, ja näin kuntalaisten palvelut löytyvät yhdestä paikasta. Nuorten alle 30-vuotiaiden monialainen yhteispalvelupiste eli Ohjaamo aloittaa toimintansa. Työpajatoiminta päättyy vuoden vaihteessa. Nuorten työpaja Startti jatkaa toimintaansa. Tämä lisää työllistämisen ja kotouttamisen tulosalueen budjettia 837 345 euroa euroa.

Ukrainalaisista noin 100 henkilöä on saanut Ikaalisten kuntalaisuuden. Kotouttaminen painottuu ukrainalaisten integroitumiseen sekä muiden paikkakunnalla asuvien ulkomaalaistaustaisten kartoittamiseen ja heidän kotouttamisensa edistämiseen. Työ- ja elinkeinoministeriö on myöntänyt kaupungille tilapäistä suojelua saavien kotikuntalaisuuden kotoutumisen edistämisen lisätuen 30000€. Tuki käytetään ensisijaisesti tilapäistä suojelua saavien lasten, nuorten ja perheiden integroitumisen edistämiseen. Vuoden 2025 alusta osa kunnan lakisääteisistä kotoutumisen tehtävistä tuotetaan työllisyysalueen toimesta.

Työllisyys- ja kotouttamispalveluiden keskitetyistä palveluista maksetaan talousarviovuonna vastuukunta Sastamalalle 607 300 euroa palveluiden ostoina. Lisäksi budjetissa on varauduttu kolmen viranhaltijan siirtoon kaupungin palvelukseen heinäkuusta 2025 alkaen.

11.4.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet

- Tiedonohjauksen ja arkistoinnin kokonaisvaltainen kehittäminen
- sähköisen kokousjärjestelmän käyttöönotto
- Perehdytyksen kehittäminen
- Yhteisten käytäntöjen luominen säännöllisiin kehityskeskusteluihin
- Työehtosopimusten ja lainsäädännön osaamisen vahvistaminen henkilöstön keskuudessa
- teknisen toimen yhdistäminen hallintoon
- markkinoinnin, matkailun ja viestinnän koordinoinnin kehittäminen
- kaupungin internet-sivuston uusiminen lain edellyttämälle tasolle

- Työllisyyspalveluiden tuottaminen kustannustehokkaasti ja tuottavasti
- Kotouttamispalveluiden kehittäminen tarvetta vastaavaksi
- Uuden yhteis palvelupisteen toimintojen yhteen organisointi
- työllisyyspalveluiden, elinkeinopalveluiden ja teknisten palveluiden yhteistyön kehittäminen
- vaikuttaminen Ikaalisten positiiviseen väestönkasvuun
- työntekijöiden ja opiskelijoiden houkuttelevuus muuttamaan Ikaalisiin

11.4.6. Toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat ja mittarit

Hallintopalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Mittarit					
Hallituksen kokoukset	16	14	14	14	14
Valtuuston kokoukset	7	7	7	7	7

Hallintopalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	-117 553	67 000	7 000	7 000	7 000
TOIMINTAKULUT	-1 671 098	-661 121	-664 019	-664 019	-664 019
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1 788 651	-594 121	-657 019	-657 019	-657 019

Henkilöstöhallinto	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Mittarit					
Sairauspoissaolopäivät/työntekijä*	14,2	14	12	10	8
Koulutuspäivät/vuosi		300	300	300	300
Työhyvinvointikyselyn vastaus-%			70,0	80,0	80,0

Henkilöstöhallinto	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	76 806	80 000	60 000	60 000	60 000
TOIMINTAKULUT	-704 903	-873 210	-868 953	-868 953	-868 953
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-628 097	-793 210	-808 953	-808 953	-808 953

Taloushallinto	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Mittarit					
Toimintakate/asukas	-72,3	-35,5	-41,0	-41,0	-41,0

Taloushallinto	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	2 744	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-480 065	-193 194	-274 263	-274 263	-274 263
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-477 321	-193 194	-274 263	-274 263	-274 263

Erillispalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Mittarit					
Maaseutupalvelut (€/asukas)	-6,8	-9,36	-9,36	-9,43	-9,50
Ympäristöterveydenhuolto (€/asukas)	-31,4	-32,0	-33,5	-34,0	-34,0

Erillispalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTAKULUT	-259 216	-281 200	-293 900	-293 900	-293 900
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-259 216	-281 200	-293 900	-293 900	-293 900

Tietohallintopalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Mittarit					
Työasemien määrä	165				
Pääteasemien määrä		1181	1200	1200	1200

Tietohallintopalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	151 076	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-649 703	-536 446	-594 745	-594 745	-594 745
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-498 627	-536 446	-594 745	-594 745	-594 745

Kehittäminen ja elinkeinotoimi	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Mittarit					
perustettujen yritysten määrä			40	40	40
lopetettujen yritysten määrä			10	10	10
työpaikkaomavaraisuusaste			90	90	90
myytyjen tonttien määrä					

--	--	--	--	--	--

Kehittäminen ja elinkeinotoimi	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTAKULUT	-324 533	-416 716	-440 370	-440 370	-440 370
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-324 533	-416 716	-440 370	-440 370	-440 370

Työllisyys- ja kotouttamisen palvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Mittarit etuuskulut kotikuntalaisten määrä työttömyysprosentti			9,0	8,5	8,0

Työllisyys- ja kotouttamisen palvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	684 057	413 000	205 000	205 000	205 000
TOIMINTAKULUT	-1 637 891	-1 324 525	-1 953 870	-1 953 870	-1 953 870
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-953 834	-911 525	-1 748 870	-1 748 870	-1 748 870

11.5. Sivistyslautakunta

11.5.1. Toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt

Tulosalue	Vastuuhenkilö
Hallinto	sivistysjohtaja
Varhaiskasvatus	varhaiskasvatuspäällikkö
Perusopetus	sivistysjohtaja
Toisen asteen opetus	sivistysjohtaja
Kulttuuri ja vapaa-aika	sivistysjohtaja

Hallinto: sivistysjohtaja

Hallintopalveluiden tehtävänä on johtaa koko sivistyspalveluiden tuottamista.

Varhaiskasvatus: varhaiskasvatuspäällikkö

Varhaiskasvatus vastaa varhaiskasvatuksen, esiopetuksen sekä varhaiskasvatuksen erityisopetuksen tuottamisesta. Varhaiskasvatuspäällikkö vastaa myös varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen hankkeiden hallinnoinnista.

Perusopetus: sivistysjohtaja

Perusopetus vastaa perusopetuksen sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan ja tuottamisesta. Opiskelu- huoltopalvelut tuottaa Pirkanmaan hyvinvointialue.

Toisen asteen opetus: sivistysjohtaja

Toisen asteen opetus tuotetaan SASKY koulutuskuntayhtymän kautta. Opiskelu- huoltopalvelut tuottaa Pirkanmaan hyvinvointialue.

Kulttuuri- ja vapaa-aika: sivistysjohtaja

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut koostuvat kulttuuri-, kirjasto-, nuoriso- ja liikuntapalveluista, vapaasta sivistystyöstä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden tehtävänä on vastata kulttuuri-, kirjasto-, nuoriso- ja liikuntapalveluiden tuottamisesta sekä hyvinvointityön koordinoinnista. Kansalaisopiston rehtori vastaa kansalaisopistotoiminnan järjestämisestä. Sivistysjohtaja hoitaa oman työnsä ohella kansalaisopiston rehtorin tehtäviä.

11.5.2. Strategiset tavoitteet**Valtuuston asettamat strategiset kehittämiskohteet**

Ikaalisten kaupunginvaltuusto on asettanut 14.2.2022 hyväksytyssä kaupunkistrategiassa (Kvalt 14.2.2022 § 11) kehittämisen painopisteiksi ikaalilaisten hyvinvoinnin, tasapainoisen kuntatalouden, aktiivisen elinkeinopolitiikan ja kehittyvän asunto- ja tonttitarjonnan.

Ikaalilaisten hyvinvointi on sivistyspalveluiden tuottamisessa keskeisenä teemana. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö (hyte) on kuntien tehtävä. Hyte-työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä kunnan eri toimijoiden, Pirkanmaan hyvinvointialueen ja eri yhteistyötahojen kanssa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteena on mm. kuntalaisten osallisuuden edistäminen, terveyserojen kaventaminen, mielen hyvinvoinnin vahvistaminen, terveellisten elintapojen ja kulttuurihyvinvoinnin edistäminen sekä turvallisen arjen tukeminen. Sivistyspalveluissa tuotetaan tärkeitä ennaltaehkäiseviä palveluita ja edistetään näin kuntalaisten hyvinvointia.

Kouluissa ja varhaiskasvatuksessa lasten ja nuorten hyvinvointiin panostetaan muun muassa kehittämällä kouluviihtyvyyttä, puuttumalla runsaasti poissaoloihin ja tukemalla jatko-opintoihin pääsemistä. Alakouluissa on käytössä vertaissovittelumalli ja koko perusopetuksessa kiusaamisen vastainen toimenpideohjelma KiVa Koulu.

Sivistyspalveluissa kuntalaisia ohjataan terveisiin elämäntapoihin ja tarjotaan monipuolisia liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Kulttuuri ja taide ja niiden hyvinvointivaikutukset ovat osa hyvää elämänlaatua ja elinikäistä oppimista ja läpäisevät koko ihmisen elämänkaaren. Kuntalaisten osallistaminen ja vaikuttamismahdollisuuksien tarjoaminen lisäävät hyvinvointia. Liikunnallisen elämäntavan kehittämishankkeiden avulla edistetään perheiden hyvinvointia ja terveyttä sekä tuetaan ohjattua perheliikuntaa ja perheen itsenäistä liikkumista.

Tasapainoisen kuntatalouden toteutuminen perustuu vastuulliseen talousjohtamiseen ja harkittuun toimintojen järjestämiseen.

Aktiivista elinkeinopolitiikkaa sekä kehittyvää asunto- ja tonttitarjontaa voidaan tukea välillisesti myös sivistyspalveluiden kautta. Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluissa kehitetään lasten ja nuorten arjen taitoja ja annetaan heille valmiuksia työelämässä toimimiseen. Laadukas varhaiskasvatus, koulutus sekä monipuolinen kulttuuri- ja vapaa-ajan tarjonta tukevat kaupungin asukasmarkkinointia.

11.5.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimitilille

Sivistyslautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT					
Ulkoiset toimintatuotot	1 516 397	1 250 155	1 157 491	1 157 491	1 157 491
Sisäiset toimintatuotot	157				
TOIMINTAKULUT					
Ulkoiset toimintakulut	-10 110 645	-10 298 848	-10 141 513	-10 017 348	-10 088 848
Sisäiset toimintakulut	-3 095 850	-3 140 008			
TOIMINTAKATE YHT.	-11 689 941	-12 188 701	-8 984 022	-8 859 857	-8 931 357

Kaupunginvaltuuston 17.6.2024 hyväksymän talousarvion tasapainottamishojelman mukaan varhaiskasvatuksen palveluverkkomuutosten myötä saavutetaan 50 000 euron säästöt ja varhaiskasvatuksen käyttöasteen parantamisella 15 000 euron säästöt vuonna 2025 verrattuna vuoden 2024 talousarvion ulkoiseen toimintakatteeseen. Saskyn tuottaman lukiokoulutuksen yhteistyösopimuksen uudistamisella saadaan aikaan 25 000 euron säästöt.

Talousarviossa esitetään vain ulkoiset tuotot ja kulut. Sisäisiä toimintakuluja ei enää merkitä talousarvioon, eikä niitä laskuteta sivistyspalveluilta neljännesvuosittain. Sen sijaan sisäiset kulut vyörytetään sivistyspalveluille talousarviovuoden 2025 päätyttyä.

11.5.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Sivistyksen hallinnossa keskeisimpinä tavoitteina on toiminnan tehokas järjestäminen ja kunnan peruspalveluiden laadukas tuottaminen. Koko sivistyspalveluissa kehitetään toimintaa erilaisten hankkeiden avulla.

Henkilöstökuluissa on varauduttu kahden prosentin sopimuskorotuksiin.

Syntyvyyden lasku näkyy ensimmäisenä varhaiskasvatuksessa ja palvelun järjestämistä ja palvelumuotoja tarkastellaan toimintakausittain kulloisenkin lapsimäärän mukaan. Huomioitavaa kuitenkin on, että alle 3-vuotiaiden lasten osallistumisaste on noussut. Tämä on päiväkotien henkilöstömitoitukseen vaikuttava asia. Ikaalisten varhaiskasvatuksessa näkyy edelleen myös maahanmuuttaneiden lasten merkittävä palveluun osallistuminen. Lisäksi kaikkien palveluun osallistuvien lasten palvelun tarve on kasvanut.

Luhalahden alueen varhaiskasvatus on toteutettu syksystä 2024 alkaen perhepäivähoitona sekä kuntien välisenä yhteistyönä. Esiopetusikäisten lasten määrä laskee merkittävästi syksyllä 2024, joten lukuvuonna 2024–2025 keskusta-alueella toimii yksi esiopetusryhmä vähemmän kuin aikaisempina vuosina. Tevaniemessä esiopetus järjestetään osana varhaiskasvatusta. Esiopetuksen järjestämistapa tarkastellaan joka lukuvuosi erikseen.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia muutettiin 1.8.2024 alkaen, jolloin esim. alinta laskutettavaa summaa ja tuloarvoja korotettiin. Muutoksen vaikutus näkyy edelleen vuonna 2025. Varhaiskasvatukseen on saatu myös merkittäviä hankerahoituksia, joiden turvin on mahdollista kehittää toimintaa sekä vahvistaa toiminnallisten tavoitteiden toteutumista. Saadut hankerahoitukset ulottuvat myös vuoteen 2025.

Perusopetuksessa alakoulujen oppilasmäärä laskee vuoden 2025 aikana. Tämä tarkoittaa opetusryhmien vähenemistä ja tuntikehyksen supistamista kaikilla kouluilla. Luhalahden koulu lakkauteaan 1.8.2025 alkaen, ja koulun oppilaat siirtyvät Tevaniemen kouluun. Yhteiskoulussa oppilasmäärä nousee hiukan. Yhteiskoulun toimiminen osittain väistötiloissa aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia ja erityisjärjestelyjä. Yhteiskoulun uudisrakennuksen ja uuden yhtenäiskoulun toimintakulttuurin suunnittelua jatketaan.

Koulukuljetuksissa on lukuvuonna 2024–2025 käynnissä toinen optiovuosi. Kaikki esi- ja perusopetuksen koulukuljetusreitit kilpailutetaan alkuvuoden 2025 aikana. Tevaniemen koulun kuljetuskustannukset nousevat Luhalahden alueen oppilaiden kuljetuskustannusten noustessa.

Ikaalisissa on naapurikuntiin verrattuna melko paljon maahanmuuttajataustaisia asukkaita. Maahanmuuttajataustaisia lapsia on varhaiskasvatuksessa, ja perusopetusikäisille lapsille annetaan yhteiskoulussa ja Valkean ruusun koululla suomi toisena kielenä -opetusta (S2). Kansalaisopisto tarjoaa edelleen suomi toisena kielenä -kursseja sekä aloittaa kotoutumiskoulutuksen maahanmuuttajataustaisille aikuisille. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluissa otetaan huomioon maahanmuuttajat (esim. kirjaston monikielinen kokoelma). Sivistyspalvelut tekee yhteistyötä työllisyys- ja kotouttamispalveluiden kanssa maahanmuuttajien kotouttamiseksi.

Toisen asteen koulutuksen järjestämisessä keskeistä on toimiva yhteistyö koulutuksen järjestäjän, kunnan ja paikallisten yritysten välillä. Se mahdollistaa laadukkaan, vaikuttavan ja vetovoimaisen toisen asteen opetuksen. Saskyn kanssa järjestetään neuvottelu neljännesvuosittain lukion talouden ja toimintaan liittyen. Neuvotteluiden tavoitteena on varmistaa, että vuosisopimuksessa määritelty kaupungin maksuosuus riittää lukiotoiminnan järjestämiseen.

Kirjaston asiakas- ja lainausmäärät ovat vakiintuneet hyvälle tasolle koronapandemian jälkeisenä aikana. Kulttuuripalveluissa jatketaan yhteistyötä paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa sekä tuotetaan Altin salissa elokuvatoimintaa. Liikuntapalveluissa panostetaan mm. kuntalaisten liikunta-aktiivisuuden lisäämiseen ja eri ikäryhmien palveluiden vahvistamiseen. Nuorisopalveluissa jatketaan vakiintunutta toimintaa keskustan alueella ja lisäksi kehitetään kylien nuorisotoimintaa. Nuorisovaltuuston edustajat jatkavat vaikuttamista kaupunginvaltuustossa ja lautakunnissa. Hyvinvointialueella nuoret pääsevät osallistumaan päätöksentekoon hyvinvointialueen nuorisovaltuuston kautta. Ikaalinen jatkaa kansalaisopistopalveluiden tuottamista Ikaalisiin ja Jämijärvelle.

Kaupungin poikkihallinnollista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kehitetään edelleen voimassa olevan hyvinvointisuunnitelman 2021–2025 painopistetavoitteiden mukaisesti. Tavoitteena on myös vahvistaa kunnan hyte-työn rakenteita ja selkeyttää yhdyspintatyötä kaupungin ja Pirkanmaan hyvinvointialueen välillä. Uuden valtuustokauden aloituksen myötä käynnistetään lakisääteisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman (2025–2029) laatiminen. Vaikuttamistoimielinten (vanhus- ja vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto) asiantuntijuutta hyödynnetään jo asioiden valmisteluvaiheessa.

Paikalliset yhteisöt voivat hakea kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluiden avustuksia. Avoimessa haussa olevat avustuspäärahat ovat seuraavat:

- nuorisopalvelut 12 900 e
- liikuntapalvelut 32 700 e
- kulttuuripalvelut 30 000 e

Taloussuunnitelmavuosina 2026 ja 2027 palveluiden järjestämisessä on huomioitava talouden tasapainotusohjelma sekä syntyvyyden laskun vaikutukset palveluihin ja valtionosuuksiin.

Talousarviovuoden 2025 ja taloussuunnitelmavuosien 2026-2027 investoinnit keskittyvät yhteiskoulun uudisrakennuksen suunnitteluun ja rakentamiseen. Rakentamiseen on varattu sekä vuonna 2025 että vuonna 2026 2,25 miljoonaa euroa. Vuodelle 2026 on varattu 400 000 euron määräraha yhteiskoulun irtaimistoinvestointiin. Vuodelle 2027 on varattu 10 000 euroa Tevaniemen koulun keittiöremontin suunnitteluun.

11.5.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet

Sivistyksen hallinto

- Sivistysosaston toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen valmistelu, seuraminen ja ylläpito
- Toimialan strateginen kehittäminen
- Yhteistyö hyvinvointialueen toimijoiden kanssa, erityisesti perusopetuksen ja toisen asteen opetuksen opiskeluhuollon järjestämisessä sekä hyte-työssä
- Hankekoordinointi
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö
- Yhteistyö paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa toimialan kehittämiseksi
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen ja seuranta
- Viestinnän kehittäminen

Varhaiskasvatus

- Varhaiskasvatusyksiköiden välisen yhteistyön vahvistaminen
 - Käyttöasteen tarkastelu: Tiiviimmän yhteistyön tekeminen henkilöstön äkillisissä poissaolotilanteissa
 - Yhteisten pedagogisten aiheiden käsittely ja tiedon jakaminen sekä digiosaamisen vahvistaminen
- Laadunarvioinnin kehittäminen (Valssi-laadunarviointijärjestelmän käyttöönotto)
- Lasten ja perheiden lukukulttuurin lisääminen
 - Lukeva varhaiskasvatus -ohjelma
- Perheliikuntaneuvonnan kehittäminen varhaiskasvatuksessa
 - Perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen erityisesti liikkumattomuuden vähentämiseksi.
 - Mahdollisella hankerahoituksella luodaan mahdollisuuksia lapsen yksilöllisen liikkumisen tukemiseen.

Esi- ja perusopetus

- Oppimisen tuen lakimuutosten vieminen käytäntöön
- Tuntijaon uudistaminen
- Puitteiden luominen terveelliselle ja turvalliselle koulupäivälle
- Yhteiskoulun uudisrakennuksen ja yhtenäiskoulun toimintakulttuurin suunnittelu
- Sivistyslautakunnan määräämät lukuvuoden 2024–2025 arviointikohteet:

- Koulupoissaolojen seuraaminen, niihin puuttuminen ja ennaltaehkäisy
- Aktiivisuuden lisääminen koulupäiviin
- Yhteistyön tekeminen muutostilanteissa ja muutosjohtaminen
- Some-turvallisuus ja kännykkäkultuurin kehittäminen

Toisen asteen koulutus (lukio)

- Lukiokoulutuksen perussuopimuksen uusiminen Saskyn kanssa
- Lukion taloudellisen toteuman ja laadullisten tavoitteiden aktiivinen seuranta yhdessä Saskyn kanssa
- Ohjaus ja opiskelijoiden tuki
- Vuorovuosiototeutuksen kehittäminen
- Yhteistyön kehittäminen naapurikuntien lukioiden ja Ruoveden lukion kanssa sekä IDEA-kampanuksella

Kulttuuri ja vapaa-ajan palvelut

- Laadukkaiden ja monipuolisten palveluiden tuottaminen kuntalaisille
- Turvallinen ja suvaitsevainen Ikaalinen
- Kulttuuripalvelut
 - Näyttelytoiminnan elvyttäminen: Taide- ja muinaisositinkokoelmalle pyritään löytämään näyttelytilat ja kaupungin taidekokoelmasta laaditaan digitaalinen näyttely
 - Elokuvateatteri Altin salin käyntimäärien kasvattaminen ja eri kävijäryhmien huomiointi, elokuvaprojektorin ja äänentoiston uudistaminen ja siihen tarvittavien avustusten hakeminen
 - Kulttuurin vapaaehtoisverkoston täydentäminen
 - Rahkolan kesän toiminnan kehittäminen
 - Yhteistyön tiivistäminen Saskyn kanssa: musiikkiopisto, elokuvatoiminta ja Rahkolan kesä
- Kirjastopalvelut
 - Kansallisen lukutaitostrategian jalkauttaminen Ikaalisiin
 - E-kirjaston markkinointi, käyttäjämäärien kasvattaminen ja toiminnan vakiinnuttaminen
- Liikuntapalvelut
 - Kaikenikäisten kuntalaisten liikuntamahdollisuuksien vahvistaminen
 - Ikääntyneille suunnattu kaatumisen ehkäisyn ryhmätoiminta
 - Liikuntaneuvonnan palveluprosessin kehittäminen
 - Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi
 - Aktiivinen seurayhteistyö tapahtumien järjestämisessä
- Nuorisopalvelut
 - Tarjotaan päihteettämiä harrastusmahdollisuuksia ja -paikkoja lapsille ja nuorille

- Nuorten osallisuuden vahvistaminen
- Koulunuorisotyön kehittäminen
- Ennaltaehkäisevää, syrjäytymistä estävää matalan kynnyksen tukea nuorille yhteistyöverkoston kanssa
- Kyllä tehtävän nuorisotyön kehittäminen
- Vapaa sivistystyö
 - Kansalaisopiston kurssien monipuolinen tarjonta
 - Kotoutumiskoulutuksen järjestäminen maahanmuuttajataustaisille työttömille työnhakijoille yhteistyössä työllisyys- ja kotouttamispalveluiden kanssa
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö
 - Hyte-työn koordinointi: hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen poikkihallinnollisesti, kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa sekä yhdyspintatyössä hyvinvointialueen kanssa
 - Koko kuntaa koskevan laajan hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen (2025–2029) laatiminen uudelle valtuustokaudelle
 - Hyte-työn rakenteiden vahvistaminen (alatyöryhmät) ja vaikuttavien keinojen löytäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi ja hyte-kertoimen nostamiseksi
 - Vuoden 2024 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden raportointi
- Osallistavan budjetoinnin kehittäminen: teemana ovat kulttuurihyvinvointia lisäävät ideat ja hankkeet

11.5.6. Toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat ja mittarit

Sivistystoimen hallinto	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT					
Ulkoiset toimintatuotot	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT					
Ulkoiset toimintakulut	-152 755	-159 764	-137 591	-137 591	-137 591
Sisäiset toimintakulut	-5 368	-4 522			
TOIMINTAKATE YHT.	-158 122	-164 285	-137 591	-137 591	-137 591

Varhaiskasvatus	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT					
Ulkoiset toimintatuotot	447 090	299 100	265 200	250 000	200 000
Sisäiset toimintatuotot	108				
TOIMINTAKULUT					
Ulkoiset toimintakulut	-2 873 881	-2 825 567	-2 732 011	-2 701 467	-2 716 467
Sisäiset toimintakulut	-722 387	-743 651			
TOIMINTAKATE YHT.	-3 149 069	-3 270 118	-2 466 811	-2 451 467	-2 516 467

Varhaiskasvatus, mittarit	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Päiväkotihoidon saavien lasten määrä	199	150	145	140	130
Perhepäivähoitoa saavien lasten määrä	44	36	28	24	24
Esiopetusta saavien lasten määrä	72	59	44	39	46
Yksityisen hoidon tukea saavien lasten määrä	0,3	4	4	4	4
Päiväkotien hoitopäivät	29 247	28 000	26 000	24 000	23 000
Päiväkotien osa-aikaiset hoitopäivät	10 880	8 900	6 000	5 000	6 000
Perhepäivähoidon hoitopäivät	9 077	8 500	6 000	5 000	6 000
Kulut/asukas	-356,8	-371,2	-362,5	-361,0	-370,6

Perusopetus	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT					
Ulkoiset toimintatuotot	880 145	794 055	706 291	706 291	706 291
TOIMINTAKULUT					
Ulkoiset toimintakulut	-5 651 935	-5 798 834	-5 760 120	-5 617 834	-5 598 834
Sisäiset toimintakulut	-1 956 546	-2 020 761			
TOIMINTAKATE YHT.	-6 728 337	-7 025 540	-5 053 829	-4 911 543	-4 892 543

Perusopetus, mittarit	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Perusopetuksen oppilasmäärä	688	684	695	675	622
Joista erityistä tukea tarvitsevat oppilaat	87	84	86	80	75
Oppilaiden viihtyvyys ja hyvinvointi: vastaajien ka. (asteikolla 1–5)	3,6	4,0	4,0	4,0	4,0
Kustannukset, €/oppilas	-6 936	-7 317	-7 272	-7 276	-7 866
Kulut e/asukas	-702	-735	-744	-723	-721

Toisen asteen opetus	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT					
Ulkoiset toimintatuotot	22 696	3 000	0	0	0
TOIMINTAKULUT					
Ulkoiset toimintakulut	-381 809	-405 131	-395 511	-395 511	-395 511
Sisäiset toimintakulut	0	0			
TOIMINTAKATE YHT.	-359 113	-402 131	-395 511	-395 511	-395 511
Toisen asteen opetus, mittarit	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Opiskelijamäärä, 1. vuosikurssi	32	33	25	25	25
Opiskelijamäärä, 2. vuosikurssi	18	19	30	25	25
Opiskelijamäärä, 3. vuosikurssi	35	35	31	30	25

Opiskelijamäärä, 4. vuosikurssi	5	4	5	2	2
Kulut e/asukas	-56	-59	-58	-58	-58

Kulttuuri- ja vapaa-aika	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT					
Ulkoiset toimintatuotot	166 466	154 000	186 000	186 000	186 000
Sisäiset toimintatuotot	49				
TOIMINTAKULUT					
Ulkoiset toimintakulut	-1 050 265	-1 109 552	-1 115 918	-1 114 286	-1 114 286
Sisäiset toimintakulut	-411 550	-371 074			
TOIMINTAKATE YHT.	-1 295 300	-1 326 626	-929 918	-928 286	-928 286

Kulttuuri ja vapaa-aika, mittarit	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Musiikkiopiston osallistujamäärä	112	117	115	110	105
Kirjaston lainojen määrä/asukas	13	14	14	14	14
Osallistujat kirjaston tapahtumiin	812	750	750	750	750
Liikuntatoimen avustukset, kpl	13	13	13	13	13
Nuorisotilan kävijämäärä, krt	4118	4 500	4 500	4 500	4 500
Kansalaisop. opiskelijamäärä, br	2115	1 900	1 900	1 900	1 900
Kansalaisop. op.määrä/ kurssi ka	10	10	10	10	10
Kansalaisop. opetustunnit/vuosi	4 437	4 100	4 000	4 000	4 000
Kansalaisop. kulut/opetustunti	-55,4	-53,6	-51,8	-51,8	-51,8
Kuva-palveluiden kulut e/asukas	-130	-140	-137	-137	-137

11.6. Ympäristölautakunta

11.6.1. Toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt

Tulosalue	Vastuuhenkilö
Ympäristöpalvelut	tekninen johtaja

Ympäristöpalvelut: tekninen johtaja

Ympäristöpalvelut vastaavat kaupungin maankäytön suunnittelusta ja se toteuttamismahdollisuudet turvaavasta maanhankinnasta kaupunginhallituksen apuna sekä ympäristön kehittämisestä, ympäristönsuojelusta, rakennusvalvonnasta ja asuntotoimesta.

11.6.2. Strategiset tavoitteet

Valtuuston asettamat strategiset kehittämiskohteet

Kuntastrategia 2021-2025 Painopisteet

- 1) Ikaalilaisten hyvinvointi
- 2) Tasapainoinen kuntatalous
- 3) Aktiivinen elinkeinopolitiikka
- 4) Kehittyvä asunto- ja tonttitarjonta

Visio: Alueellista elinvoimaa edistävä, hyvinvoiva ja ketterästi kehittyvä kaupunki lähellä luontoa ja ihmistä.

Missio: Asukkaiden ja ympäristön hyvinvoinnista huolehtiminen ja elinvoimaisen toimintaympäristön luominen.

Arvot: Hyvinvointi, joka koostuu asukaslähtöisyydestä, yritysmuotoisyydestä, avoimuudesta ja yhteistyökykyisyydestä.

- Mahdollistetaan elinkeinoelämän ja asumisen kehitystä aktiivisella kaavoituksella
- Kehitetään palveluita digitalisoinnin avulla (muun muassa palveluiden ja arkistoinnin sähköistäminen)

11.6.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimielimelle (ulkoinen)

Ympäristölautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	110 346	177 900	107 900	107 900	107 900
TOIMINTAKULUT	-598 427	-688 087	-608 250	-608 250	-608 250
TOIMINTAKATE YH-TEENSÄ	-488 081	-510 187	-500 350	-500 350	-500 350

RAAMI - 500 000 €, ulkoinen (Khall 9.9.2024, 137§)

11.6.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Toimintakulut on -608 250 (ulkoinen) ja toimintatuotot 107 900 euroa (ulkoinen).

Tärkeimmät muutosta selittävät asiat ovat:

- Rakennuspäällikkö toimii jatkossa oman työnsä ohella vt. rakennustarkastajana.
- Kaavoituksen osalta toimintakulut perustuvat suunnittelu- ja selvitystyön tilaamiseen kaavahankkeiden priorisoinnin edellyttämällä tavalla.
- Kaavoituksessa pyritään sopimuskumppanuuteen, jossa hyödyn saaja osallistuu merkittävällä tavalla suunnittelun ja toteutuksen kustannuksiin tai vastaa niistä kokonaan. Kaupunki laatii muutoin kaavoja ensisijaisesti omistamilleen alueille tai omien suunnitteluhankkeidensa edistämiseksi.
- Toimintakuluissa on varauduttu rakennuksien kiinteistöveroselvityksen jatkamiseen omana työnä. Työ aloitettiin kesällä 2022 ja sen arvioidaan kestävän vielä noin kaksi vuotta. Selvitystyön ansiosta lisääntyvä vuotuinen kiinteistöverotulokertymä kattaa selvitystyöstä muodostuvat kulut.
- Uuden rakentamislain voimaantulon myötä lupakäytännöt muuttuvat, jälkivalvonta lisääntyy, taksan rakenne muuttuu ja lupamaksut pienenevät.

11.6.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet

- Maankäytön suunnittelua jatketaan Patrakan alueella tavoitteena yritysalueen rakentaminen. Alueen asemakaavoitus edellyttää yleiskaavan muutosta ja tiesuunnitelman laadintaa yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.
- Yleiskaavan muutoksella edistetään Teiharjun yritysalueen kehittymisen edellytyksiä ja turvataan Teikankaan eritasoliittymän toteutumista.
- Konikallion, Luikesneva-Susinevan ja Horhalanperän tuulivoiman, sekä Kangaslammin energiahankkeen osayleiskaavoitusta jatketaan.
- Vireillä olevien ja käynnistyvien asema- ja yleiskaavojen suunnittelua edistetään ja seurataan vuosittain laadittavan kaavoituskatsauksen ja -ohjelman mukaisesti.
- Asemakaavojen ajanmukaisuuden tarkastelua tehdään kunnille alueidenkäyttölaissa asetetun seurantavelvoitteen mukaisesti.
- Uuden rakentamislain voimaantulo edellyttää mm. rakennusjärjestyksen, hallintosäännön ja rakennusvalvonnan maksutaksan muuttamisen. Lakimuutos tulee aiheuttamaan kaluston ja ohjelmistojen päivitystarpeita sekä henkilöstön koulutuksia.

- Jatketaan osallistumista Kokemäenjoen Vesistön Vesiensuojeluyhdistys ry:n (KVVY) organisoimaan virtavesien kunnostus ja taimenkantojen vahvistaminen -projektiin (Virta 2-hanke).
- Jatketaan osallistumista Ikaalisten reitin vesienhoidon neuvottelukunnan ja Pirkanmaan vesienhoidon yhteistyöryhmän toimintaan.
- Edistetään mahdollisia uusiutuvan energian hankkeita.

11.6.6. Toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat (ulkoiset) ja mittarit

Ympäristöpalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos-%	TS 2026	TS 2027
Mittarit						
Hyväksytyt kaavat, lkm	3	3	5	+66 %	5	5
Rekisteröidyt kiinteistöt, lkm*	4	8	4	0	4	4
Operoidut kiinteistöt, lkm**	6	3	6	+50 %	6	6
Rakennusvalvonnan lupa päätökset	132	180	90	-50 %	90	90
Rakennusvalvonnan katselmukset	251	260	160	-39 %	160	160
Kulut/asukas	-90,1	-92,2	-89,3			

Ympäristölautakunta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	110346	177900	107900	107900	107900
TOIMINTAKULUT	-598427	-688087	-608250	-608250	-608250
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-488081	-510187	-500350	-500350	-500350

Asukasluku 6800 (9.10.2024)

* tonttijaot, lohkomiset

** myydyt, ostetut ja vuokratut

11.7. Tekninen lautakunta

11.7.1. Toimielimen alla olevat tulosalueet, palvelukuvaukset ja vastuuhenkilöt

Tulosalue	Vastuuhenkilö
Hallinto	tekninen johtaja
Yhdyskuntatekniikka	tekninen johtaja
Kiinteistönhoito	rakennuspäällikkö
Ruoka- ja siivouspalvelut	tekninen johtaja

Hallinto: tekninen johtaja

Hallinnon tulosalue kattaa hallinnosta muodostuvat kulut.

Yhdyskuntatekniikka: tekninen johtaja

Yhdyskuntatekniikan tulosalue koostuu liikennepalveluista; katujen ja yksityisteiden ylläpito-, suunnittelu- ja rakennuttamispalveluista sekä joukkoliikennepalveluista. Lisäksi viher-, ulkoliikunta- ja muiden yleisten alueiden ylläpito-, suunnittelu- ja rakennuttamispalveluista sekä metsien hoidosta. Lisäksi kone- ja kuljetuskalusto, jätahuoltopalvelut sekä vesihuoltopalvelut kuuluvat yhdyskuntatekniikan tulosalueeseen.

Kiinteistönhoito: rakennuspäällikkö

Kiinteistönhoito vastaa kaupungin kiinteistöjen suunnittelu-, rakennuttamis- ja ylläpitopalveluista.

Ruoka- ja siivouspalvelut: tekninen johtaja

Ruoka- ja siivouspalvelut vastaavat kaupungin ruoka- ja siivouspalveluiden tuottamisesta.

11.7.2. Strategiset tavoitteet

Valtuuston asettamat strategiset kehittämiskohteet

Painopisteet:

- 1) Ikaalilaisten hyvinvointi
- 2) Tasapainoinen kuntatalous
- 3) Aktiivinen elinkeinopolitiikka
- 4) Kehittyvä asunto- ja tonttitarjonta

Visio: Alueellista elinvoimaa edistävä, hyvinvoiva ja ketterästi kehittyvä kaupunki lähellä luontoa ja ihmistä.

Missio: Asukkaiden ja ympäristön hyvinvoinnista huolehtiminen ja elinvoimaisen toimintaympäristön luominen.

Arvot: Hyvinvointi, joka koostuu asukaslähtöisyydestä, yritysmuotoisyydestä, avoimuudesta ja yhteistyökykyisyydestä.

- Uudisrakentaminen ja kiinteistöjen modernisoiminen vahvistaa vastuullisen ja kehittyvän kunnan imagoa ja lisää samalla kunnan houkuttelevuutta

- Yleisen tieverkon ja katuverkon kehittäminen lisää paikkakunnan houkuttelevuutta sekä parantaa liikenneturvallisuutta ja elinympäristön viihtyisyyttä
- Yleisten alueiden ja liikuntapaikkojen kehittäminen lisää asukkaiden ja paikkakunnalla vierailevien viihtyvyyttä
- Kehitetään palveluita muuttamalla verkostotietoja sähköiseen muotoon
- Ruoka- ja siivouspalveluiden tehtävänä on tuottaa ravitsemuksellisesti täysipainoisia aterioita taloudellisesti, laadukkaasti ja tarkoituksenmukaisesti, turvaten palveluntuotanto muuttuvissa tilanteissa. Elintarvikehankinnoissa toimitaan vastuullisesti suosien kotimaisia raaka-aineita. Siivouksessa käytetään ekologisia ja ympäristö huomioonottavia menetelmiä.

11.7.3. Talous

Valtuuston asettama määräraha toimitelille (ulkoiset luvut)

Yhteensä	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	2 697,4	2 608,8	2 680,6	3 %	2 007 223	1 702 223
TOIMINTAKULUT	-5 921,0	-6 047,4	-5 674,6	-6%	-5 674 600	-5 674 600
TOIMINTAKATE	-3 223,6	-3 438,6	-2 994,0	-13 %	-3 667 377	-3 972 377

RAAMI 2025 - 2 990 000 , ulkoinen (Khall 9.9.2024, 137§)

11.7.4. Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Koko toimitelimen toimintakulut ovat – 5 675 600 euroa ja toimintatuotot 2 680 622 euroa. Talousarvioehdotuksessa esitetään vain ulkoiset kulut. Vahvistetun talouden tasapainotusohjelman mukaisesti teknisen lautakunnan toiminta yhdistetään kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan 1.6.2025. Tarvittaessa tästä tehdään muutostalousarvio vuoden 2025 aikana.

Keskeiset muut muutokset:

- Henkilöstökuluissa on varauduttu sopimuskorotuksiin 2 %:lla.
- Talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti talousarviota on sopeutettu verrattuna aiempiin vuosiin. Tehvien sopeutustoimien arvio on 321 750 euron säästöistä.
- Rakennuspäällikö vastaa jatkossa rakennusvalvonnasta, joten osa hänen palkkakuluista on siirretty ympäristölautakunnalle.
- Ruoka- ja siivouspalvelun palvelupäällikön virkaa ei täytetä sekä ylläpidosta poistuneiden kiinteistöjen siivouskustannusten myötä säästöä syntyy arviolta yhteensä 107 000 euroa.

- Katujen kunnossapidosta , ulkoliikuntapaikkojen ylläpidosta sekä puisto- ja leikkipaikkojen kunnossapidon toimintaa on sopeutettu yhteensä noin 97 250 euroa.
- Talousarviossa ei ole huomioitu ylläpitokuluja vanhoista virastoista eikä Hanuritalosta, koska kiinteistöt on myyty. Luhalahden koulun rakennusten ylläpitokulut on huomioitu ainoastaan puolelta vuodelta. Leirintäalueen menot on huomioitu vain alkuvuoden osalta. Näiden kustannussäästövaikutukset ovat noin 117 500 euroa.
- Joukkoliikenteen kulut on säilytetty samalla tasolla kuin viime vuonna.
- Yksityisteiden kunnossapitosopimuksien kriteerit arvioidaan uudelleen vuoden 2025 aikana.
- Vuoden 2025 aikana laaditaan suunnitelma kaupungin käytöstä poistuville kiinteistöille.
- Määrärahoissa on varauduttu yksityisteiden välitöntä korjausta vaativiin toimenpiteisiin

11.7.5. Toimielimen hyväksymät toiminnalliset tavoitteet/kehittämiskohteet

- Rakentamisen aloitus, Valkean ruusun koulun laajentaminen yhteiskoulun tarvitsemilla tiloilla.
- Jatketaan kuntoarvioiden laadintaa kaupungin kiinteistöistä.
- Valtatien tiesuunnitelma Patrakan ja Sarkkilan välille käynnistyy ELY-keskuksen toimensta. Kupunki osallistuu alueen katusuunnitelmien laadintaan.
- Kyröselänselänkadun perusparannus aloitetaan yhteistyössä vesi-yhtiön kanssa.
- Kuntahelmi -projektissa projektissa saaduilla opeilla niitty-ympäristöjä laajennetaan uusiin kohteisiin.

11.7.6. Toimielimen hyväksymät tulosaluekohtaiset määrärahat ja mittarit (ulkoiset)

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Teknisten palveluiden hallinto					
TOIMINTATUOTOT	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
TOIMINTAKULUT	-86,8	-89,0	-149,6	-149,3	-149,3
TOIMINTAKATE	-86,3	-88,7	-149,3	-149,0	-149,0

Yhdyskuntatekniikka	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Mittarit					
Kunnossapidetyt liikenneväylät (kadut), km	68	68	68	68	68
Hoidetut yksityistiet, km	255	255	260	260	260
Hoidetut viheralueet, ha	46	46	42	41	41
Kulut/asukas	-282,3	-290,3	-245,4	-239,9	-239,9
TOIMINTATUOTOT	257,8	159,4	185,1	185,1	185,1
TOIMINTAKULUT	-1 846,5	-1 893,7	-1 669,4	-1 669,4	-1 669,4
TOIMINTAKATE	- 1 588,6	-1 734,3	-1 484,3	-1 484,3	-1 484,3

Kiinteistönhoito	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Mittarit					
Kunnossapidettävä huoneistoala, htm ²	41 300	38 850	37 390	35 600	36 000
Kiinteistönhoito €/htm ² /kk	-5,9	-6,1	-5,8	-5,9	-5,6
Kulut/asukas	-425,0	-420,0	-385,3	-371,7	-357,4
TOIMINTATUOTOT	2 403,2	2 426,6	2 472,7	1 799,3	1 494,3
TOIMINTAKULUT	-2 778,0	-2 733,9	-2 620,7	-2 620,7	-2 620,7
TOIMINTAKATE	-374,8	-307,3	-148,0	-821,4	-1 126,4

Ruoka- ja siivouspalvelut	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Mittarit					
Ruokapalvelut suoritteet (kpl)	239 500	230 000	230 000	230 000	230 000
Siivousala, sm ²	20 000	20 000	19 000	18 000	19 500
Kulut/asukas	-192,0	-209,1	-181,3	-179,6	-179,6
TOIMINTATUOTOT	36,1	22,5	22,5	22,5	22,5
TOIMINTAKULUT	-1 209,7	-1 330,8	-1 234,8	-1 234,8	-1 234,8
TOIMINTAKATE	-1 173,8	-1 308,3	-1 212,3	-1 212,3	-1 212,3

Asukasluku 6800 (9.10.2024)

12. Investoinnit

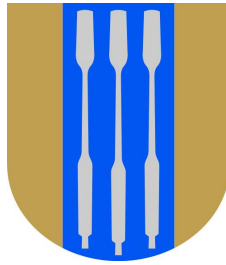
Esitetyt määrärahat ovat ulkoisia. Yli 35 000 €:n investointihankkeelle on haettava kaupunginjohtajalta aloittamislupa.

3. INVESTOINTIOSA		TA2025	
Esitetyt määrärahat ovat ulkoisia.			
Aloitustupamenettely:			
Yli 35 000 €:n investointihankkeelle on haettava kaupunginjohtajalta aloittamislupa.			
KAUPUNGINHALLITUS	TA 2025	TS 2026	TS 2027

KIINTEÄ OMAISUUS			
Tonttimaan myynti ja osto, netto	0	0	
KIINTEÄ OMAISUUS YHT.	0	0	
IRTAIMISTO			
ICT-palvelut	45	0	
Elinkeinotoimintaa tukevat invstoinnit	40	20	
IRTAIMISTO YHT.	85	20	
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS			
Tonttien kuntoonpanoon	0	0	
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS YHT.	0	0	
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ	85	20	0
SIVISTYSLAUTAKUNTA	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TALONRAKENNUS			
Yhteiskoulun uudisrakennus	2 250	2 250	
kalusteet		400	
Tevaniemen koulu, keittiön peruskorjaus			10
TALONRAKENNUS YHT.	2 250	2 650	10
IRTAIMISTO			
ICT	0		
IRTAIMISTO YHT.	0	0	0
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	2 250	2 650	10
TEKNINEN LAUTAKUNTA	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TALONRAKENNUS			
Rahkola, julkisivumaalaus	25		

Pesäpallokentän huoltorakennus (suunnitelma)			30
TALONRAKENNUS YHT.	25	0	30
IRTAIMISTO			
Ruoka- ja siivouspalvelut	0	0	30
IRTAIMISTO YHTEENSÄ	0	0	30
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS			
Patrakka - Sarkkila alue, osuus tiesuunnitelmasta	150		
KADUT			
Vanhat asuntokadut			
Kyrösselänkatu	150	50	
Läykkälänlahti			50
Pienkohteet			
Asfaltoinnit (ja kivetykset)	50	50	50
Katuvalot	20	30	30
KADUT YHT.	220	130	130
YKSITYISTIET			
Pienkohteet			
YKSITYISTIET YHT.			
VIHERTOIMI			
Keskusurheilukentän pintojen suunnittelu ja uusiminen (avustus)			20

Lasten ja nuorten ulkoliikuntapaikkojen kehittä- sen suunnittelu			0
Pulkkamäen maisemointi, alueen kehittäminen ul- koilu- ja liikuntapaikkana			0
Katuviherrys	15	0	15
Vihertoimi pienkohteet	0	0	0
VIHERTOIMI YHT.	15	0	35
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS YHT.	385	130	165
IRTAIMISTO			
Urheilukentän kalusto			0
IRTAIMISTO YHT.			0
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ	410	130	225
Saskyn laajennus, kaupungin osuus hankkeesta 50%	300		
	TA 2025	TS 2026	TS 2027
KOKO KAUPUNKI YHTEENSÄ, NETTO	3 015	2 770	235
- tuotot	-30	-30	
- kulut	3 045	2 800	235

Ikaalisten kaupunki

Vanha Tampereentie 9
PL 33, 39501 IKAALINEN

vaihde: (03) 450 11
Sähköposti: kanslia@ikaalinen.fi